ΑΣΤΗΡ ΤΗΣ ΑΝΑΤΟΛΗΣ

«Πάντα δοκιμάζετε, τὸ καλὸν κατέχετε».

Ἔτος 63ον. ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΣ, 1927. Ἀριθ. 1

Ὁ Συντάκτης τοῦ «Ἀστέρος τῆς Ἀνατολῆς» εὔχεται εἰς πάντας τοὺς συνδρομητὰς καὶ ἀναγνώστας αὐτοῦ εὐτυχὲς καὶ εὐλογημένον τὸ Νέον Ἔτος 1927.

ΟΙ ΚΑΙΡΟΙ ΗΜΩΝ

Σκέψεις διὰ τὸ Νέον Ἔτος

«Εἰς τὰς χεῖράς Σου εἶναι οἱ καιροί μου».
Ψαλμ. λα΄. 15.

Οἱ ἀσεβεῖς εὐχαριστοῦνται ἀρνούμενοι τὴν Θείαν Πρόνοιαν καὶ τὸ ἐνδιαφέρον τοῦ Θεοῦ διὰ τὰ πλάσματά Του. Ἀλλ᾿ οἱ πιστοὶ εὑρίσκουσι μεγίστην παρηγορίαν εἰς τὴν σκέψιν ὅτι ὁ Θεὸς βασιλεύει ἐπὶ τοῦ Σύμπαντος καὶ ὅτι Πάντα εἶναι ἐν τῇ χειρὶ Αὐτοῦ καὶ ἐξαρτῶνται ἐκ τοῦ θελήματος Αὐτοῦ. Ἡ παρήγορος αὕτη σκέψις ἐνδυναμώνει τὸν πιστὸν εἰς τὰς δοκιμασίας καὶ θλίψεις τοῦ παρόντος βίου καὶ τὸν κάμνει νὰ ἀποβλέπῃ εἰς τὸν Θεὸν διὰ ὁδηγίαν καὶ προστασίαν. Ἡ δὲ συναίσθησις αὕτη τῆς ἐξαρτήσεώς μας ἐκ τοῦ Θεοῦ εἰς πᾶν βῆμα τῆς ἐπιγείου ἡμῶν παροικίας εἶναι εἴπερ ποτε ἐπίκαιρος, καθ᾿ ἣν στιγμὴν ἱστάμεθα εἰς τὸ κατώφλιον ἑνὸς νέου ἔτους τῆς ζωῆς ἡμῶν. Ὅσον δὲ περισσότερον καλλιεργοῦμεν τὴν σκέψιν ταύτην, τόσον περισσοτέραν εἰρήνην καὶ εὐχαρίστησιν ἀποκτῶμεν καθ᾿ ἡμέραν, καὶ τόσον ζωηρότερον αἰσθανόμεθα ὅτι εἰς τοιαύτας παντοδυνάμους χεῖρας εἴμεθα ἀπολύτως ἀσφαλεῖς.

Α΄. Ἡ ἀπὸ τοῦ Θεοῦ ἐξάρτησίς μας.

Ὁ Θεὸς διοικεῖ τὸ Σύμπαν. Αὐτὸς ὁρίζει εἰς τοὺς ἀστέρας τὰς τροχιὰς αὐτῶν, Αὐτὸς κάμνει τὰ μαινόμενα στοιχεῖα τῆς φύσεως νὰ ἐκτελῶσι τὸ θέλημα Αὐτοῦ (Ψαλμ. ρμη΄. 8), Αὐτὸς τιθασσεύει καὶ χαλιναγωγεῖ τὰ ἄγρια θηρία εἰς τὴν ἐκτέλεσιν τῶν βουλῶν Αὐτοῦ, Αὐτὸς ἐπαγρυπνεῖ ἐπὶ τῶν τυχῶν τῶν ἀνθρώπων. Εἰς τὰς χεῖρας Αὐτοῦ εἶναι :

1) Τὰ συμβάντα τῆς ἀνθρωπίνης ζωῆς. Οὐδὲν ὑπάρχει τὸ τυχαῖον εἰς τὸν κόσμον. Ἡ Θεία Πρόνοια διευθύνει τὰ πάντα, πανσόφως προβλέπουσα καὶ αὐτὰς τὰς παρεκτροπὰς τοῦ ἀνθρώπου καὶ ἢ ματαιοῦσα ἢ ἐπιτρέπουσα τὰς συνεπείας

αὐτῶν. Αὐτὴ ὥρισε τὰς ὁροθεσίας τῆς κατοικίας ἡμῶν (Πράξ ιζ'. 26). Ἐὰν κληθῶμεν εἰς τὴν ἀπόκτησιν πλούτου ἢ στερηθῶμεν αὐτοῦ, γνωρίζομεν ὅτι «ὁ Κύριος ἔδωκε καὶ ὁ Κύριος ἀφήρεσεν» (Ἰὼβ α'. 21). Ἐὰν ἀπολαύωμεν ὑγιείας ἢ ἀρρωστίας, «ὁ Κύριος θανατώνει καὶ ζωοποιεῖ, πτωχίζει καὶ πλουτίζει, ταπεινώνει καὶ ὑψώνει» (Α'. Σαμ. β'. 6). Ἀκόμη καὶ αἱ τρίχες τῆς κεφαλῆς ἡμῶν εἶναι ἠριθμημέναι (Ματθ. ι'. 30).

2) Ἡ ὥρα τοῦ θανάτου. Διὰ πάντα ἄνθρωπον ὑπάρχει διατεταγμένος καιρός· «αἱ ἡμέραι αὐτοῦ εἶναι προσδιωρισμέναι» (Ἰὼβ ιδ'. 5). Ὁ Θεὸς «διαφυλάττει ἐν ζωῇ τὴν ψυχὴν ἡμῶν» (Ψαλμ. ξς'. 9), «σηκόνει τὴν πνοὴν ἡμῶν καὶ ἀποθνήσκομεν» (Ψαλμ. ρδ'. 29). Τὸ δρέπανον τοῦ θανάτου δὲν φείδεται οὔτε τῆς νεότητος οὔτε τῆς εὐρωστίας. Οἱ εὐτυχεῖς καὶ οἱ δυστυχεῖς καταβαίνουσιν ἐξ ἴσου εἰς τὸν τάφον (Ἰὼβ κα'. 23 25), ἡ δὲ ἐπιστήμη δὲν δύναται νὰ ἀναχαιτίσῃ τὸν θάνατον, ἂν μὴ οὕτω θελήσῃ ὁ Θεός. Ὅταν μᾶς καλέσῃ Αὐτός, δὲν δυνάμεθα νὰ κωφεύσωμεν εἰς τὴν πρόσκλησιν. Διότι «ἐν Αὐτῷ ζῶμεν καὶ κινούμεθα καὶ ὑπάρχομεν» (Πράξ. ιζ'. 28).

Β'. Ἡ ἀσφάλεια ἡμῶν ἐν τῷ Θεῷ.

Ἡ ἀνωτέρω διαβεβαίωσις τοῦ Ψαλμῳδοῦ εἶναι, ὡς εἴπομεν, παρήγορος. Ὁ Δαβὶδ λέγει: «Ἐπὶ Σέ, Κύριε, ἤλπισα· Σὺ εἶσαι ὁ Θεός μου, εἰς τὰς χεῖράς Σου εἶναι οἱ καιροί μου». Ἐὰν ὁ Θεὸς βασιλεύῃ καὶ ἐπαγρυπνῇ ἐπὶ τῶν πλασμάτων Του, τί ἔχει νὰ φοβηθῇ ὁ πιστεύων καὶ ἐλπίζων ἐπ' αὐτόν; Οἱ λόγοι τοῦ Ψαλμῳδοῦ μᾶς διδάσκουσιν :

1) Ὅτι οὐδὲν δύναται νὰ συμβῇ εἰς ἡμᾶς πρὸ τοῦ ὡρισμένου ὑπὸ τοῦ Θεοῦ καιροῦ. Πᾶς ἄνθρωπος βεβαίως περικυκλοῦται ὑπὸ κινδύνων πολλῶν καὶ μεγάλων, φανερῶν καὶ ἀοράτων. Ὁ Δαβὶδ ἦτο διαρκῶς ἐκτεθειμένος εἰς τὴν ὀργὴν καὶ τὸν φθόνον τοῦ Σαοὺλ καὶ πολλάκις περιῆλθεν εἰς κίνδυνον τῆς ζωῆς του, ἐν τούτοις ὁ Θεὸς διεφύλαξεν αὐτόν. Πολλοὶ ἐζήτησαν νὰ συλλάβωσι καὶ θανατώσωσι τὸν Κύριον ἡμῶν, «ἀλλ' οὐδεὶς ἐπέβαλεν ἐπ' αὐτὸν τὴν χεῖρα, διότι δὲν εἶχεν ἔλθει ἔτι ἡ ὥρα αὐτοῦ» (Ἰωάν. ζ'. 30, η'. 20). Ἀκόμη καὶ ὁ Πιλάτος «δὲν εἶχεν οὐδεμίαν ἐξουσίαν κατ' αὐτοῦ, ἐὰν δὲν τῷ ἦτο δεδομένον ἄνωθεν» (Ἰωάν. ιθ'. 11). Ὁ Παῦλος εὑρέθη εἰς κινδύνους ἀναριθμήτους, «εἰς θανάτους (κινδύνους θανάτου) πολλάκις» (Β'. Κορινθ. ια'. 23)· εἰς μίαν στιγμὴν ἐλιθοβολήθη καὶ ἐνομίσθη νεκρὸς (Πράξ. ιδ'. 19), οὐδεὶς ὅμως ἠδύνατο νὰ τὸν φονεύσῃ, πρὸ τοῦ νὰ τελειώσῃ τὸ ἀνατεθὲν εἰς αὐτὸν ἔργον. Οὕτω καὶ ἡμεῖς, ἐὰν εὑρισκώμεθα εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τοῦ Θεοῦ, εἴμεθα ἀσφαλεῖς ἀπὸ θανάτου, ἕως οὗ ἀποπερατώσωμεν τὸ ἔργον ἡμῶν. Μᾶς περιβάλλουν «ἅμαξαι καὶ ἵπποι πυρὸς» (Β'. Βασιλ. ϛ'. 17), αὐτὸς ὁ Θεὸς εἶναι «τεῖχος πυρὸς κύκλῳ ἡμῶν» (Ζαχαρ. β'. 5). Ἄνευ δὲ τῆς θελήσεως τοῦ Οὐρανίου Πατρὸς οὐδὲ τὸ ἐλάχιστον τῶν τέκνων Αὐτοῦ θέλει πέσει.

2) Ὅτι ἄνευ τῆς ἀδείας Αὐτοῦ οὐδεὶς δύναται νὰ μᾶς βλάψῃ. Ὁ Σατανᾶς δὲν ἠδύνατο νὰ δοκιμάσῃ τὸν δίκαιον Ἰὼβ ἄνευ τῆς ἀδείας τοῦ Θεοῦ (Ἰὼβ α'. 12, β'. 16). «Ἄγγελος Κυρίου στρατοπεδεύει κύκλῳ τῶν φοβουμένων Αὐτὸν» (Ψαλμ.

λδ'. 7) καὶ ὁ Θεὸς θέλει προστάξει τοὺς ἀγγέλους Αὐτοῦ νὰ διαφυλάττωσιν αὐτοὺς ἐν πάσαις ταῖς ὁδοῖς αὐτῶν (Ψαλμ Ϟ'. 11).

Βεβαίως τοῦτο δὲν σημαίνει ὅτι πρέπει νὰ τρέχωμεν ἀφρόνως καὶ ἄνευ λόγου εἰς κινδύνους, ἀλλ' ὅτι εἰς τὴν ἐκτέλεσιν τοῦ πρὸς τὸν Θεὸν καὶ τὸν πλησίον καθήκοντος οὐδὲν πρέπει νὰ φοβώμεθα. Ἀκόμη καὶ ἐπὶ λέοντα καὶ ἐπὶ ἀσπίδα δυνάμεθα ἀφόβως νὰ πατήσωμεν (Ψαλμ. Ϟ'. 13).

Ὁ δὲ Κύριος ἡμῶν, καθ' ἣν ὥραν ἀπεχαιρέτα τοὺς μαθητὰς αὐτοῦ, εἶπε πρὸς αὐτούς: «Ὑπάγετε εἰς ὅλον τὸν κόσμον καὶ κηρύξατε τὸ Εὐαγγέλιον...... Σημεῖα δὲ εἰς τοὺς πιστεύσαντας θέλουσι παρακολουθεῖ ταῦτα. Ἐν τῷ ὀνόματί μου θέλουσιν ἐκβάλλει δαιμόνια, θέλουσι λαλεῖ νέας γλώσσας· ὄφεις θέλουσι πιάνει, καὶ ἐὰν θανάσιμόν τι πίωσι, δὲν θέλει βλάψει αὐτούς» (Μάρκ. ις'. 15—18). Καὶ ὁ Πέτρος (Α'. γ'. 13): «Τίς θέλει σᾶς κακοποιήσει, ἐὰν γίνητε μιμηταὶ τοῦ ἀγαθοῦ;»

Ἐκ τῶν ἀνωτέρω ἐξάγονται τὰ ἑξῆς συμπεράσματα:

α) Ὅτι ὀφείλομεν ***νὰ ἐκζητῶμεν τὸν Θεὸν*** καὶ τὴν εὔνοιαν Αὐτοῦ. Ἀφοῦ εἴμεθα τοιουτοτρόπως τελείως ἐξηρτημένοι ἀπ' Αὐτοῦ, πῶς θὰ τολμήσωμεν νὰ ἐξοργίσωμεν Αὐτόν, μένοντες ἀπειθεῖς καὶ ἀσεβεῖς πρὸς Αὐτόν; Καὶ πῶς θὰ ἐξακολουθήσωμεν νὰ περιφρονῶμεν τὴν μακροθυμίαν Αὐτοῦ καὶ τὰς εὐκαιρίας, τὰς ὁποίας μᾶς δίδει ὅπως μετανοήσωμεν καὶ ἐπιστρέψωμεν πρὸς Αὐτόν;

β) Ὅτι ὀφείλομεν νὰ προσφέρωμεν εἰς τὸν Θεὸν ***τὴν υἱικὴν ἡμῶν ἀγάπην καὶ ὑπηρεσίαν.*** Ὁ Θεός, ἂν καὶ παντοδύναμος καὶ ἄπειρος, δὲν εἶναι τύραννός τις ὠμὸς καὶ ἀπηνής, δὲν εἶναι Θεὸς αἱμοχαρὴς καὶ σκληρός, ὡς αἱ θεότητες τῶν εἰδωλολατρῶν. Ὁ Θεὸς τῶν Χριστιανῶν δὲν θέλει τὸν θάνατον τοῦ ἁμαρτωλοῦ, ἀλλὰ ζητεῖ νὰ ἐπιστρέψῃ οὗτος ἐκ τῆς πονηρᾶς αὐτοῦ ὁδοῦ καὶ νὰ εὕρῃ παρ' Αὐτῷ εὐλογίαν, συγχώρησιν καὶ σωτηρίαν. Ὁ Θεὸς ἡμῶν εἶναι Πατὴρ φιλόστοργος καὶ εὔσπλαγχνος, γνωρίζων τὴν πλάσιν ἡμῶν καὶ ἐλεῶν τὰς ἀδυναμίας ἡμῶν (Ψαλμ. ργ'. 8—14).

Φίλε ἀναγνῶστα, ἐὰν ἕως τῆς σήμερον ἔζησας μακρὰν τοῦ Θεοῦ, ἀπηλλοτριωμένος τῆς πολιτείας Αὐτοῦ, ἀπειθὴς εἰς τὸ θέλημά Του, ἀδιάφορος πρὸς τὴν ἀγάπην Του, σήμερον εἰς τὴν ἀρχὴν ἑνὸς νέου ἔτους εἶναι ἡ ἐπίκαιρος στιγμὴ τοῦ νὰ μεταβάλῃς πορείαν. Ἀφοῦ οἱ καιροί σου εἶναι εἰς τὰς χεῖρας Αὐτοῦ, ἀφοῦ ἡ ζωή, ἡ πνοή, ἡ ὕπαρξίς σου ἐξαρτῶνται ἀπολύτως ἐξ Αὐτοῦ, «σὺ τίς εἶσαι, ὅστις φοβεῖσαι ἀπὸ ἀνθρώπου θνητοῦ, καὶ λησμονεῖς Κύριον τὸν ποιητήν σου;» (Ἡσα. να'. 12). Καὶ διατί δὲν θέλεις νὰ στραφῇς πρὸς τὸν φιλόστοργον Οὐράνιον Πατέρα σου, ὅστις ἀναμένει νὰ σὲ δεχθῇ εὐμενῶς καὶ παναγάθως, νὰ σὲ συγχωρήσῃ, νὰ σὲ δικαιώσῃ χάριν τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ, νὰ σὲ εὐλογήσῃ, νὰ σοὶ χαρίσῃ τὴν αἰώνιον ζωήν;

Τὰ πράγματα καὶ θέλγητρα τοῦ κόσμου, τὰ ὁποῖα σὲ ἀπερρόφησαν μέχρι τοῦδε, εἶναι πρόσκαιρα καὶ ἀπατηλά, ἀλλὰ καὶ οὔτε δύνανται νὰ χορτάσουν ποτὲ τὴν ψυχήν σου. Μόνον ὁ Θεὸς δύναται νὰ σοὶ δώσῃ τὴν εἰρήνην καὶ τὴν χαράν, τὴν ὁποίαν πᾶσα ἀνθρωπίνη ψυχὴ ποθεῖ.

Ὕψωσον λοιπὸν τοὺς ὀφθαλμούς σου πρὸς τὸν οὐρανὸν ἐν μετανοίᾳ καὶ

κατανύξει, ἐπικαλέσθητι τὸ ὄνομα τοῦ μόνου Λυτρωτοῦ καὶ Μεσίτου σου Ἰησοῦ Χριστοῦ καὶ συνδιαλλάχθητι μετὰ τοῦ Θεοῦ, ἐνόσῳ καλεῖται τὸ σήμερον, ἵνα σωθῇς μὲ αἰώνιον σωτηρίαν καὶ εὑρίσκησαι τοῦ λοιποῦ ὑπὸ τὴν παντοδύναμον σκέπην τοῦ Ὑψίστου, εἰς τὰς χεῖρας τοῦ ὁποίου εἶναι οἱ καιροί σου! Ἀμήν.

Σ.

ΤΟ ΑΝΟΙΓΜΑ ΤΩΝ ΟΥΡΑΝΩΝ

«Ἠνοίχθησαν εἰς αὐτὸν οἱ οὐρανοί».
Ματθ. γ΄. 16.

Ἡ βάπτισις τοῦ Κυρίου ἡμῶν δὲν ἦτο βάπτισις πρὸς μετάνοιαν, καθ' ὅτι οὗτος «ἁμαρτίαν οὐκ ἐποίησεν οὐδὲ εὑρέθη δόλος ἐν τῷ στόματι αὐτοῦ». Ἀλλ' ἀπέβλεπεν εἰς τρεῖς κυρίως σκοπούς: α) Εἰς τὴν καθιέρωσιν ἢ χειροτονίαν αὐτοῦ διὰ τὸ μέγα ἔργον τῆς ἱδρύσεως τοῦ Χριστιανισμοῦ, κατὰ τὰ ἔθιμα τῆς ἐποχῆς ἐκείνης. β) Εἰς τὴν διαβεβαίωσιν πρὸς τὸν Ἰωάννην, ὅτι ὁ Ἰησοῦς ἦτο ὁ προσδοκώμενος Λυτρωτής. Καὶ γ) εἰς τὴν σύστασιν καὶ γνωστοποίησιν αὐτοῦ εἰς τὸν κόσμον πρὸς ἐκδήλωσιν τοῦ θελήματος τοῦ Θεοῦ. Ἡ δὲ χειροτονία αὕτη ἐγένετο οὐχὶ διὰ τῆς ἐπιθέσεως τῶν χειρῶν καὶ τῆς ἐπιχύσεως τοῦ ἐλαίου, ὡς ἐγίνετο ἐν τῇ Π. Οἰκονομίᾳ, ἀλλὰ δι' ἐπιφοιτήσεως τοῦ Ἁγίου Πνεύματος τόσον ἐξοχωτέρας, ὅσον ἐξοχώτερον ἦτο τὸ πρόσωπον αὐτοῦ καὶ ὑψηλότερον τὸ ὑπούργημα, τὸ ὁποῖον ἔμελλε νὰ ἀναλάβῃ. Τὸ ἔξοχον τῆς χειροτονίας ταύτης τοῦ Σωτῆρος ἡμῶν συντόμως μέν, ἀλλὰ λίαν γραφικῶς περιγράφουσα ἡ Θεία Γραφή, ἐπάγεται τὰ ἑξῆς: «Καὶ βαπτισθεὶς ὁ Ἰησοῦς ἀνέβη εὐθὺς ἀπὸ τοῦ ὕδατος· καὶ ἰδού, ἠνοίχθησαν εἰς αὐτὸν οἱ οὐρανοὶ καὶ εἶδε τὸ Πνεῦμα τοῦ Θεοῦ καταβαῖνον ὡς περιστερὰν καὶ ἐρχόμενον ἐπ' αὐτόν. Καὶ ἰδού, φωνὴ ἐκ τῶν οὐρανῶν λέγουσα, Οὗτος εἶναι ὁ Υἱός μου ὁ ἀγαπητός, εἰς τὸν ὁποῖον εὐηρεστήθην». Ἐὰν δὲ εἰς τὰς λέξεις ταύτας προσθέσωμεν καὶ τὰς δηλώσεις τοῦ Θεοῦ ἐπὶ τοῦ ὄρους τῆς Μεταμορφώσεως, τότε θὰ εὕρωμεν ὅτι ἐκτὸς τῶν ἀνωτέρω σκοπῶν, οἱ λόγοι οὗτοι ἀνεφέροντο εἰς ὅλην τὴν ἱστορίαν τοῦ ἀνθρωπίνου γένους ἀπὸ τῆς πτώσεως αὐτοῦ μέχρι τῆς τελείας αὐτοῦ ἀποκαταστάσεως καὶ σωτηρίας. Τοῦτο δὲ εὐκόλως δυνάμεθα νὰ ἀνεύρωμεν ἐξετάζοντες τὰς λέξεις τοῦ θέματος ἡμῶν: «Ἠνοίχθησαν εἰς αὐτὸν οἱ οὐρανοί», ὑπὸ τὰς ἑξῆς τρεῖς ἐπόψεις. ***Πρῶτον, τὸ κλείσιμον τοῦ οὐρανοῦ ἕνεκα τῆς ἁμαρτίας. Δεύτερον, τὸ ἄνοιγμα τῶν Οὐρανῶν καὶ τὴν ἱκανοποίησιν τῆς θείας δικαιοσύνης διὰ τοῦ Χριστοῦ. Τρίτον, τὴν ὑπακοὴν πρὸς τὸν Χριστὸν*** ὡς τὸν μόνον ὅρον τῆς ἐλευθέρας ἡμῶν εἰσόδου εἰς τὴν βασιλείαν τῶν οὐρανῶν.

Α΄. Αἱ σχέσεις τοῦ ἀνθρώπου μετὰ τοῦ Θεοῦ κατ' ἀρχὰς ἦσαν ἄρισται, ἀλλὰ μετὰ τὴν παρακοὴν τοῦ Ἀδὰμ ἐπῆλθε διακοπὴ αὐτῶν. Διότι οὗτος ὡς γενάρχης ἐμπερικλείων ἐν ἑαυτῷ ὅλον τὸ ἀνθρώπινον γένος καὶ ἀντιπροσωπεύων αὐτὸ ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ, εἰς τὴν πτῶσιν αὐτοῦ παρέσυρεν καὶ ὅλην τὴν ἀνθρωπότητα. Διὰ τοῦτο ἀμέσως μετὰ τὴν παράβασιν ἐπηκολούθησεν ἡ ἐκδίωξις αὐτοῦ ἐκ τῆς Ἐδέμ,

ἐκλείσθησαν οἱ οὐρανοὶ καὶ ἡ φλογίνη ρομφαία ἐτέθη ἐπὶ τῆς εἰσόδου τοῦ Παραδείσου, ἵνα ἐμποδίσῃ τὸν Ἀδὰμ ὅπως εἰσέλθῃ καὶ ἐγγίσῃ τὸ δένδρον τῆς ζωῆς. Μὲ ἄλλας λέξεις, ὁ ἄνθρωπος ἀπεμονώθη ἀπὸ τοῦ Θεοῦ, ἐγκαταλειφθεὶς εἰς τὴν διάκρισιν τῶν παθῶν του. Ὅπως δὲ ἓν πτῶμα νεκρὸν ἀποβαίνει κατοικία σκωλήκων καὶ μικροβίων, οὕτω καὶ ὁ ἄνθρωπος ἀπομονωθεὶς ἀπὸ τοῦ Θεοῦ ἐγένετο ἕρμαιον τῆς ἁμαρτίας καὶ ἐκ τῆς καρδίας αὐτοῦ ἐπήγασαν ὅλαι αἱ μορφαὶ τῆς διαφθορᾶς καὶ τῆς ἐξαχρειώσεως, αἵτινες καθιστῶσι τὸν ἀνθρώπινον βίον δυστυχῆ καὶ ταλαίπωρον, ὅπως καθ' ἑκάστην βλέπομεν αὐτόν.

Τὴν θείαν ταύτην δυσμένειαν εὐθὺς ἐξ ἀρχῆς αἰσθανθεῖσα ἡ ἀνθρωπότης, ἐπενόησε διάφορα συστήματα καὶ τρόπους λατρείας τοῦ Θείου, ἐκ τῶν ὁποίων προέκυψαν αἱ διάφοροι εἰδωλολατρεῖαι, αἱ διάφοροι φιλοσοφικαὶ καὶ ἐπιστημονικαὶ σχολαὶ τῆς ἀρχαιότητος, αἱ ποικῖλαι κακουχίαι τοῦ σώματος, μεγαλοπρεπεῖς θυσίαι, τύποι καὶ τελεταί, αἵτινες ὡς ἐπινοήσεις ἀτελεῖς καὶ ἀνθρώπιναι δὲν ἠδύναντό ποτε νὰ ἐξευμενίσωσι τὸ Θεῖον. Ἂν δὲ καί τινα ἐξ αὐτῶν ἀνεγνωρίσθησαν, ὡς οἱ τύποι καὶ αἱ θυσίαι τοῦ Ἰουδαϊκοῦ λαοῦ, τοῦτο ἐγένετο πρὸς τὸν σκοπὸν ὅπως χρησιμεύσωσιν ὡς τύπος καὶ σκιὰ τοῦ Θείου Σωτῆρος ἡμῶν, ὅστις μετ' ὀλίγον ἐν ἀνθρωπίνῃ μορφῇ ἔμελλε νὰ ἐμφανισθῇ ἐπὶ τοῦ προσώπου τῆς γῆς. Διότι εἶναι γεγραμμένον: «Ἀδύνατον αἷμα ταύρων καὶ τράγων νὰ συγχωρῇ ἁμαρτίας» (Ἑβρ. ι´ 4). Τὴν θείαν δικαιοσύνην δὲν δύναται νὰ ἐξιλεώσῃ καμμία δύναμις ἢ ἀνθρωπίνη ἐπίνοια, εἰμὴ μόνον ὁ Θεός. Διὰ τοῦτο ἔκτοτε εὐθὺς μετὰ τὴν πτῶσιν ὁ μὲν ἐπίγειος παράδεισος ἀπωλέσθη, ὁ δὲ οὐρανὸς ἐκλείσθη καὶ ἔμεινε κεκλεισμένος καὶ μετὰ τὸν Κατακλυσμὸν καὶ μετὰ τὴν ἐμφάνισιν τοῦ Νόμου. Μ' ὅλον ὅτι δὲ ὁ Θεὸς πολλάκις ἦλθεν εἰς σχέσεις μέ τινα πρόσωπα, ὡς τὸν Ἐνώχ, τὸν Νῶε, τὸν Ἀβραὰμ καὶ τὸν Ἰουδαϊκὸν λαὸν ἐν γένει, αἱ σχέσεις αὗται ὑπῆρξαν μονομερεῖς καὶ περιωρισμέναι.

Περὶ ἀνοίγματος τοῦ κεκλεισμένου οὐρανοῦ γίνεται λόγος κατὰ πρῶτον ὑπὸ τοῦ προφήτου Ἰεζεκιὴλ (κεφ. α´ 1), ὅστις προφητεύων τὴν ἐπιστροφὴν τῶν Ἰουδαίων ἐκ τῆς αἰχμαλωσίας εἰς τὴν πατρῴαν γῆν, περιεγράφει μεταφορικῶς τὴν Ἐκκλησίαν τοῦ Χριστοῦ ὑπὸ τὴν Νέαν Οἰκονομίαν, ἣν ὁ Κύριος ἡμῶν ἔμελλε νὰ ἱδρύσῃ ἐπὶ τῆς γῆς διὰ τῆς ἐπὶ τοῦ Γολγοθᾶ θυσίας αὐτοῦ ἐξευμενίζων τὴν Θείαν δικαιοσύνην. Καὶ τὸ δεύτερον ἀπαντᾶται ἐπὶ τῆς βαπτίσεως τοῦ Σωτῆρος ἡμῶν, ἐπὶ τῇ ἐμφανίσει τοῦ ὁποίου ἡ Θεία δικαιοσύνη εὗρε τὴν ἱκανοποίησιν αὐτῆς, ἠνοίχθησαν δὲ οἱ οὐρανοὶ καὶ ἡ ὀργὴ τοῦ Θεοῦ ὑπεχώρησεν, ὡς ὑποχωρεῖ ὁ παγετὼν πρὸ τῆς θερμότητος τοῦ ἡλίου. Καὶ ἀντήχησεν ἡ εὐμενὴς φωνὴ τοῦ Οὐρανίου Πατρὸς πρὸς τὸν Μονογενῆ αὐτοῦ Υἱόν, λέγουσα: «Οὗτος εἶναι ὁ Υἱός μου ὁ ἀγαπητός, εἰς τὸν ὁποῖον εὐηρεστήθην».

Β´. ***Τὸ ἄνοιγμα τοῦ Οὐρανοῦ*** καὶ ἡ εὐμένεια, ἣν ἐπεδείξατο ὁ Θεὸς ἐπὶ τῇ ἐμφανίσει τοῦ Σωτῆρος ἡμῶν, βεβαιοῦσι τὴν πλήρη ἱκανοποίησιν τῆς Θείας δικαιοσύνης, ἣν οὐδέποτε ἄνθρωπος ἢ ἄλλο δημιούργημα ἠδύνατο ἐξ ἰδίων νὰ δώσῃ. Τοῦτο εἶναι εὐνόητον· διότι ὡς πεπερασμένον ὂν ὁ ἄνθρωπος δὲν δύναται νὰ ἀνταποκριθῇ πρὸς τὸ ἄπειρον. Οὔτε φέρει τι ἐν ἑαυτῷ πολύτιμον, ἵνα ἐξισωθῇ μὲ τὴν ἀξίαν τοῦ ἀπείρου καὶ ἐξαγοράσῃ τὴν ἑαυτοῦ ἐνοχήν.

Ἡ ἱκανοποίησις τῆς Θείας δικαιοσύνης εἶναι ἀποκλειστικῶς ἔργον τοῦ Χριστοῦ. Διότι μόνος Αὐτός, ὡς ἐκ τῆς θείας φύσεως, τὴν ὁποίαν φέρει, κατέχει τὴν ἀθανασίαν, κατοικῶν φῶς ἀπρόσιτον καὶ περιβάλλεται τὸ ἄπειρον καὶ τὴν αἰωνιότητα. Διὰ τοῦτο ὁ Ἰωάννης ἀποκαλεῖ αὐτὸν Θεὸν ἀληθινὸν καὶ τὴν ζωὴν τὴν αἰώνιον (Α΄. Ἰωάν. ε΄. 24), ὁ Παῦλος μέγαν Θεὸν (Τίτ. β΄. 13) καὶ τὸ πλήρωμα τῆς Θεότητος (Κολοσσ. β΄. 9). Ὁ δὲ συγγραφεὺς τῆς πρὸς Ἑβραίους ἐπιστολῆς, συγκρίνων αὐτὸν πρὸς τοὺς ἀγγέλους καὶ ἀποδεικνύων τὸ ἀσύγκριτον αὐτοῦ, μεταξὺ ἄλλων λέγει τὸ τοῦ Ψαλμῳδοῦ: «Πάντες ὡς ἱμάτιον θέλουσι παλαιωθῆ, σὺ δὲ διαμένεις ὁ αὐτὸς καὶ τὰ ἔτη σου δὲν θέλουσιν ἐκλείψει» (Ἑβρ. α΄. 10).

Ἐὰν ἡ ἁμαρτία ἦτο τόσον μικρὸν καὶ ἀσήμαντον κακόν, ὅπως οἱ ἐν ἁμαρτίᾳ ζῶντες νομίζουσιν, ὁ Θεὸς δὲν θὰ ἀπέδιδε τόσον μεγάλην σημασίαν εἰς αὐτήν, ὥστε νὰ διακόψῃ τὰς μετὰ τοῦ πλάσματος σχέσεις αὐτοῦ, καὶ πρὸς ἀνανέωσιν τῶν σχέσεων τούτων νὰ ἀποστείλῃ τὸν Υἱὸν αὐτοῦ εἰς τὴν γῆν ἵνα θυσιασθῇ. Ἡ ἁμαρτία ἀνεστάτωσεν ὅλην τὴν δημιουργίαν, ἠμαύρωσε τὴν θείαν τοῦ ἀνθρώπου εἰκόνα καὶ προσέβαλε τὴν μεγαλειότητα τοῦ Θεοῦ.

Τὴν Θείαν ἱκανοποίησιν διαβλέποντες ἐν τῷ προσώπῳ τοῦ Σωτῆρος ἡμῶν, οἱ ἄγγελοι κατὰ τὴν ἐνανθρώπησιν αὐτοῦ ἐξεδήλωσαν ταύτην εἰς τὸν ὕμνον αὐτῶν, ψάλλοντες «Δόξα ἐν ὑψίστοις Θεῷ καὶ ἐπὶ γῆς εἰρήνη, ἐν ἀνθρώποις εὐδοκία». Διεπίστωσεν αὐτὴν ὁ Θεὸς κατὰ τὴν ἡμέραν τῆς βαπτίσεως τοῦ Ἰησοῦ, λέγων «Οὗτος εἶναι ὁ Υἱός μου ὁ ἀγαπητός, εἰς τὸν ὁποῖον εὐηρεστήθην». Ἐπιστοποίησεν αὐτὴν κατὰ τὴν ἡμέραν τῆς σταυρώσεως, ὁπότε τὸ καταπέτασμα τοῦ ναοῦ, τὸ σύμβολον ἐκεῖνο τῆς διαστάσεως μεταξὺ Θεοῦ καὶ ἀνθρώπων, ἐσχίσθη ἀπὸ ἄνωθεν ἕως κάτω πρὸς ἔνδειξιν τῆς ἐπαναλήψεως τῶν σχέσεων. Ἐπιστοποίησεν αὐτὴν ἀναστήσας τὸν Σωτῆρα ἡμῶν ἐκ νεκρῶν καὶ μεταβαλὼν τὸν θάνατον ἀπὸ τρομεροῦ κυριάρχου εἰς ὑπηρέτην, ἀπεκδύων ἡμᾶς τὸ σῶμα τῆς ταπεινώσεως καὶ περιβάλλων ἡμᾶς μὲ σῶμα δόξης σύμμορφον πρὸς τὸ σῶμα τῆς δόξης τοῦ Χριστοῦ. Ἐπιστοποίησεν αὐτὴν κατὰ τὴν ἡμέραν τῆς Πεντηκοστῆς, καθ' ἣν διὰ τῆς ἐπιφοιτήσεως τοῦ Ἁγίου Πνεύματος ἐπὶ τῶν ἀποστόλων τρεῖς χιλιάδες ἐν τῷ ἅμα ἐπεστράφησαν διὰ τοῦ ἁπλοῦ κηρύγματος τοῦ Πέτρου, καὶ οὕτως ἱδρύθη ἡ ἐπίγειος ἐκκλησία τοῦ Χριστοῦ. Καὶ τελευταίως ἐπιστοποίησεν αὐτὴν διὰ τῆς ταχείας ἐξαπλώσεως τοῦ Χριστιανισμοῦ καθ' ἅπασαν τὴν ὑφήλιον, ἀπὸ μικρὸν ποίμνιον ἀναδεικνύων αὐτὸν μέγαν καὶ ἰσχυρὸν καὶ καθυποτάσσων ἔθνη καὶ λαοὺς ὑπὸ τὸ σκῆπτρον αὐτοῦ. Τὰ ἀγαθὰ τῆς θείας ἱκανοποιήσεως διὰ τοῦ Χριστοῦ ἐκθέτων ὁ Παῦλος ἐπάγεται: «Αὐτὸς εἶναι ἡ εἰρήνη ἡμῶν, ὅστις ἔκαμε τὰ δύο ἓν καὶ ἔλυσε τὸ μεσότοιχον τοῦ φραγμοῦ, καταργήσας τὴν ἔχθραν ἐν τῇ σαρκὶ αὐτοῦ»...... (Ἐφεσ. β΄. 14 -18).

Γ΄. Τὸ ἄνοιγμα τοῦ Οὐρανοῦ καὶ ἡ ἀνανέωσις τῶν σχέσεων τοῦ Θεοῦ μετὰ τοῦ ἀνθρώπου δὲν ἐγένοντο ἀσκόπως, ἀλλ' ὑπὸ τὴν ἔννοιαν τῆς ἱκανοποιήσεως τῆς δικαιοσύνης τοῦ Θεοῦ ἐκ μέρους ἡμῶν. Καὶ τοῦτο ὑπὸ τὸν ὅρον τῆς ***ὑπακοῆς ἡμῶν εἰς τὸν Υἱὸν τοῦ Θεοῦ.*** Ὁ ὅρος οὗτος ἐμφαίνεται εἰς τὰς λέξεις, ἃς προσέθεσεν ἡ ἐξ οὐρανοῦ φωνὴ κατὰ τὴν βάπτισιν τοῦ Ἰησοῦ: «Αὐτοῦ ἀκούετε». Ὥστε ἵνα δικαιωματικῶς συμμετέχωμεν εἰς τὴν Θείαν ταύτην ἱκανοποίησιν, πρῶτον καὶ κύριον ἡμῶν μέλημα πρέπει νὰ ἦναι ἡ ὑπακοή. Τὴν σπουδαιότητα τῆς ὑπακοῆς

ἐκθέτων ὁ Σαμουὴλ πρὸς τὸν Σαοὺλ, ὅταν οὗτος παρήκουσεν εἰς τὴν διαταγὴν τοῦ Θεοῦ διὰ τῆς αἰχμαλωσίας τοῦ Ἀγὰγ καὶ τῆς λαφυραρωγήσεως τῶν προβάτων τῶν Ἀμαληκητῶν, λέγει: «Ἡ ὑπακοὴ εἶναι καλλιτέρα τῆς θυσίας. Ὁ δὲ προφήτης Ἡσαΐας, κατακρίνων τοὺς Ἰουδαίους τῆς ἐποχῆς του διὰ τὴν ἀφοσίωσίν των εἰς τοὺς τύπους καὶ τὰς θυσίας καὶ διὰ τὴν μὴ ὑπακοὴν αὐτῶν εἰς τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ, λέγει: «Τίνα χρείαν ἔχω τῶν θυσιῶν σας; λέγει Κύριος. Κεχορτασμένος εἶμαι ἀπὸ ὁλοκαυτωμάτων κριῶν καὶ δὲν εὐαρεστοῦμαι εἰς αἷμα ταύρων». Ἑπομένως διὰ νὰ ἦναι ἡ ὑπακοὴ ἡμῶν πραγματικὴ καὶ νὰ συντελέσῃ εἰς τὴν σωτηρίαν ἡμῶν, ὀφείλει νὰ ἦναι ὄχι τυπικὴ καὶ ἐξωτερική, συνισταμένη εἰς ἱστορικὰς γνώσεις καὶ ἀκάρπους ὁμολογίας, ἀλλ' ἐπὶ τὴν ἀνάπλασιν τῆς καρδίας, τὴν συμμόρφωσιν ἡμῶν πρὸς τὸν χαρακτῆρα τοῦ Χριστοῦ καὶ τὴν ὁσημέραι προαγωγὴν ἡμῶν εἰς τὸν ἁγιασμὸν τοῦ βίου. Ἄνευ τῆς τοιαύτης ὑπακοῆς τὸ ἄνοιγμα τοῦ Οὐρανοῦ καὶ τὰ ἐκ τούτου ἀγαθὰ οὐδόλως δύνανται νὰ μᾶς ὠφελήσωσιν. Καὶ ὅπως οἱ Αἰγύπτιοι, οἱ καταδιώξαντες τοὺς Ἑβραίους, οἵτινες ὡδηγοῦντο ὑπὸ τῆς νεφέλης, ἀντὶ νὰ ὠφεληθῶσιν ἐκ τοῦ φωτὸς τῆς νεφέλης, περιεπλανήθησαν καὶ κατεποντίσθησαν εἰς τὰ ὕδατα τῆς Ἐρυθρᾶς θαλάσσης, οὕτω καὶ ὁ ἀκολουθῶν τοὺς κενοὺς τύπους τοῦ Χριστιανισμοῦ δὲν θὰ εὕρῃ τὴν ὁδὸν τῆς σωτηρίας.

Διὰ τοῦ ἀνοίγματος τοῦ Οὐρανοῦ, φίλε ἀναγνῶστα, ἡ σωτηρία σου ἔχει ἤδη ἐξασφαλισθῆ. Ὁ οὐράνιος Πατήρ, ὅπως ὁ πατὴρ τοῦ ἀσώτου υἱοῦ τῆς παραβολῆς, μὲ καρδίαν πλήρη ἀγάπης καὶ μὲ ἀνοικτὴν ἀγκάλην σὲ ἀναμένει, τὰ πάντα δὲ διὰ τὴν ὑποδοχήν σου ἔχουσιν ἑτοιμασθῆ. Εἶσαι σὺ ἕτοιμος καὶ πρόθυμος νὰ ὑπακούσῃς καὶ νὰ εἰσέλθῃς; Ἢ μήπως διατελεῖς ἀδιάφορος καὶ ἀμελής, παραγνωρίζων τὴν χρηστότητα καὶ τὴν μακροθυμίαν τοῦ Θεοῦ; Ἐὰν δὲ εἰς ὅλα ταῦτα μένῃς ἀσυγκίνητος καὶ ἀδιάφορος, ἔσο βέβαιος ὅτι ἀδικεῖς σεαυτόν, ἐργάζεσαι κατὰ τῆς ψυχῆς σου καὶ παρ' ὅλον τὸ ὄνομα, τὸ ὁποῖον φέρεις τοῦ Χριστιανοῦ, ὁ Οὐρανὸς διὰ σὲ θὰ παραμένῃ κλειστός!

Γ. Ν. Προυσσαεύς.

ΑΙ ΠΑΡΑΒΟΛΑΙ ΤΟΥ ΚΥΡΙΟΥ ΗΜΩΝ

Ὑπὸ Ριχάρδου Τρὲντς (Richard Trench)

(κατ' ἐπιτομὴν ἐκ τοῦ Ἀγγλικοῦ)

Α'.

Ἡ παραβολὴ τοῦ σπείροντος.

(συνέχεια)

1. «*Καὶ ἐνῷ ἔσπειρεν, ἄλλο μὲν ἔπεσε παρὰ τὴν ὁδὸν καὶ κατεπατήθη καὶ τὰ πετεινὰ τοῦ οὐρανοῦ κατέφαγον αὐτό*» (Λουκ. η'. 5). Ἤτοι, σπόροι **τινὲς** ἔπεσον ἐπὶ τῆς σκληρᾶς καὶ πεπατημένης ὁδοῦ, ὅπου δὲν ἠδύναντο νὰ εἰσχωρήσουν εἰς χῶμα ἁπαλόν, ἀλλ' ἔμειναν εἰς τὴν ἐπιφάνειαν καταπατούμενοι ὑπὸ τῶν διαβατῶν, ἕως οὗ τὰ πτηνὰ κατέφαγον αὐτούς. Ποῖος ἐξ ἡμῶν δὲν εἶδε

τὰ σμήνη τῶν πτηνῶν, ἅτινα παρακολουθοῦν τὸν γεωργόν, καθ' ἣν ὥραν σπείρει τὸν ἀγρόν του; Ἡ εἰκὼν λοιπὸν ἐλήφθη ἐκ τοῦ φυσικοῦ. Καὶ αὐτὸς ὁ Χριστὸς μᾶς δίδει ἀμέσως κατόπιν τὴν ἑρμηνείαν: «***Παντὸς ἀκούοντος τὸν λόγον τῆς βασιλείας καὶ μὴ νοοῦντος, ἔρχεται ὁ Πονηρὸς καὶ ἁρπάζει τὸ ἐσπαρμένον ἐν τῇ καρδίᾳ αὐτοῦ· οὗτος εἶναι ὁ σπαρεὶς παρὰ τὴν ὁδὸν***» (Ματθ. ιγ'. 19). Καὶ ὁ Λουκᾶς: «***Οἱ δὲ σπειρόμενοι παρὰ τὴν ὁδὸν εἶναι οἱ ἀκούοντες, ἔπειτα ἔρχεται ὁ Διάβολος καὶ ἀφαιρεῖ τὸν λόγον ἀπὸ τῆς καρδίας αὐτῶν, διὰ νὰ μὴ πιστεύσωσι καὶ σωθῶσι***» (η'. 12).

Ἡ φράσις τοῦ Ματθαίου «***Καὶ μὴ νοοῦντος***» εἶναι πολὺ οὐσιώδης διὰ τὴν ἐξήγησιν τῆς διανοητικῆς καὶ ψυχικῆς καταστάσεως τῆς πρώτης ταύτης τάξεως τῶν ἀκουόντων τὸ Εὐαγγέλιον τῆς σωτηρίας. Ὁ ἄνθρωπος τῆς τάξεως ταύτης ἀκούει τὸν λόγον, ἀλλὰ δὲν τὸν ἐννοεῖ. Ἀκούει περὶ ἁμαρτίας, περὶ ἀπολυτρώσεως, περὶ ἀναγεννήσεως, περὶ ἁγιότητος, ἀλλ' ὅλα ταῦτα εἶναι δι' αὐτὸν ἀκατάληπτα καὶ ἄνευ σημασίας τινός. Ἀλλὰ πῶς περιῆλθεν εἰς τοιαύτην ψυχικὴν κατάστασιν; Αὐτὸς ἔφερεν ἑαυτὸν εἰς τὴν ἀναισθησίαν ταύτην, διότι ἤνοιξε τὴν ψυχήν του, ὡς βατὴν ὁδόν, εἰς τὴν διάβασιν πάσης πονηρᾶς ἐπιρροῆς τοῦ κόσμου, ἕως οὗ ἡ ψυχή του κατήντησε σκληρὰ καὶ πεπατημένη ὡς οἱαδήποτε ὁδὸς — ἕως οὗ κατέστησεν ἄχρηστον καὶ ἄγονον τὸ ἔδαφος, εἰς τὸ ὁποῖον ἔπρεπε νὰ ριζοβολήσῃ καὶ βλαστήσῃ ὁ Λόγος τοῦ Θεοῦ, καὶ δὲν ἐπέτρεψεν εἰς τὸ ἄροτρον τοῦ Νόμου νὰ ὀργώσῃ τὸ ἔδαφος τοῦτο, διὰ νὰ τὸ προπαρασκευάσῃ διὰ τὴν ὑποδοχὴν τοῦ Εὐαγγελίου τῆς χάριτος.

Ἐκεῖνο ὅμως, τὸ ὁποῖον καθιστᾷ τὴν κατάστασιν τοῦ ἀνθρώπου τούτου ἀκόμη ἀπελπιστικωτέραν, εἶναι τὸ ὅτι, ἐκτὸς τῆς σκληρότητος τοῦ ἐδάφους, ὑπάρχει καὶ εἷς (ὁ Πονηρός, ὁ Διάβολος, ὁ Σατανᾶς) ἐκεῖ παραμονεύων, ὅπως ἐπωφεληθῇ τῆς σκληροκαρδίας τοῦ ἀνθρώπου καὶ ματαιώσῃ τὴν σωτηρίαν του, καὶ ἀφαιρεῖ ἀπὸ τὴν καρδίαν του τὸν σπόρον τῆς ἀληθείας, τὴν ὁποίαν ἤκουσεν, διὰ νὰ μὴ τυχὸν ριζοβολήσῃ ἀκόμη καὶ εἰς τὸ σκληρὸν καὶ πεπατημένον ἐκεῖνο χῶμα.

2. Ἄλλοι σποροι «***ἔπεσον ἐπὶ τὰ πετρώδη, ὅπου δὲν εἶχον γῆν πολλήν· καὶ εὐθὺς ἀνεφύησαν, ἐπειδὴ δὲν εἶχον βάθος γῆς· καὶ ὅταν ἀνέτειλεν ὁ ἥλιος, ἐκαυματίσθησαν καὶ ἐπειδὴ δὲν εἶχον ρίζαν, ἐξηράνθησαν***». Τὰ «πετρώδη» ἐδῶ δὲν εἶναι τὰ χώματα τὰ μετὰ πετρῶν ἀναμεμιγμένα, διότι εἰς τοιαῦτα χώματα αἱ πέτραι δὲν θὰ ἠμπόδιζον τὰς ρίζας τοῦ βλαστήσαντος σπόρου νὰ προχωρήσουν πρὸς τὰ κάτω. Μᾶλλον σαφὴς εἶναι ἡ φράσις τοῦ Λουκᾶ «ἐπὶ τὴν πέτραν», δι' ἧς δίδεται ἡ ἀληθὴς εἰκὼν — ἑνὸς βράχου, δηλαδή, ἐπὶ τῆς ἐπιφανείας τοῦ ὁποίου ὑπάρχει ποῦ καί που λεπτὸν στρῶμα χώματος. Εἰς τὸ χῶμα τοῦτο ἀμέσως ἐρριζοβόλησεν ὁ σπόρος, ἀλλ' αἱ ρίζαι αὐτοῦ μόλις ἀνεπτύχθησαν συνήντησαν τὸν ἀδιαπέραστον βράχον καὶ δὲν ἠδύναντο νὰ προχωρήσουν καὶ νὰ εὕρουν τὴν «ἰκμάδα» (Λουκ.). Καὶ διὰ τοῦτο δὲν ἠδυνήθη ὁ βλαστήσας σπόρος νὰ ἀνθέξῃ εἰς τὸν πρῶτον καύσωνα.

Τούτου ἡ ἑρμηνεία μᾶς δίδεται ἀμέσως παρακάτω: «***Ὁ δὲ ἐπὶ τὰ πετρώδη σπαρεὶς, οὗτος εἶναι ὁ ἀκούων τὸν Λόγον καὶ εὐθὺς μετὰ χαρᾶς δεχόμενος***

αὐτόν· δὲν ἔχει ὅμως ρίζαν ἐν ἑαυτῷ, ἀλλ' εἶναι πρόσκαιρος· ὅταν δὲ γίνῃ θλίψις ἢ διωγμὸς διὰ τὸν Λόγον, εὐθὺς σκανδαλίζεται» (Ματθ.).

Τοῦ ἀνθρώπου τῆς τάξεως ταύτης ἡ καρδία ὄχι μόνον δὲν εἶναι σκληρὰ καὶ ἀνεπίδεκτος ἐπιδράσεως πνευματικῆς, ἀλλὰ τοὐναντίον δέχεται ἀμέσως τὸ Εὐαγγέλιον τῆς βασιλείας καὶ δὴ «μετὰ χαρᾶς». Δυστυχῶς ὅμως ἡ χαρὰ αὕτη προέρχεται ἐκ τῆς παραβλέψεως ὅλων τῶν δυσκολιῶν καὶ δοκιμασιῶν καὶ ἀντιξόων περιστάσεων, αἵτινες συνοδεύουν τὴν κατὰ Χριστὸν ζωήν. Ὁ ἄνθρωπος οὗτος σαγηνεύεται ἀπὸ τὴν πραγματικὴν ὡραιότητα τοῦ Εὐαγγελίου, καὶ ἀμέσως καὶ χωρὶς πολλὴν σκέψιν ἀσπάζεται αὐτό, χωρὶς νὰ ὑπολογίσῃ τὰς θυσίας, ἃς πρέπει νὰ ὑποστῇ διὰ νὰ τὸ ἀκολουθήσῃ. Ἔχομεν ἐδῶ ἕνα χαρακτῆρα οὐχὶ ἐχθρὸν τῆς ἀληθείας ἢ ἀδιάφορον πρὸς αὐτήν, ἀλλὰ στερούμενον πνευματικῆς σοβαρότητος καὶ ἀποφάσεως. Τοιοῦτοι ἦσαν οἱ ὄχλοι, οἵτινες συνώδευον τὸν Ἰησοῦν, χωρὶς νὰ ἔχουν ἰδέαν τινὰ περὶ τοῦ τί σημαίνει τὸ ἀκολουθεῖν Αὐτόν· καὶ διὰ τοῦτο βλέπομεν τὸν Κύριον στρεφόμενόν ποτε πρὸς αὐτοὺς καὶ ἐξηγοῦντα εἰς αὐτοὺς τί συνεπάγεται τὸ νὰ ἦναί τις ὀπαδὸς Αὐτοῦ (Λουκ. ιδ'. 25—33) καὶ προτρέποντα αὐτοὺς πρῶτον νὰ «λογαριάσουν τὴν δαπάνην»—τὰς θυσίας, τοὺς διωγμοὺς καὶ τὰς δοκιμασίας, ἅς, πρέπει νὰ ὑποστῇ πᾶς ὁ θέλων νὰ Τὸν ἀκολουθήσῃ. Ὁ ἄνθρωπος τῆς προκειμένης παραβολῆς, ὁ ἐπὶ τῆς πέτρας σπαρείς, «δὲν ἔχει ρίζαν ἐν ἑαυτῷ» καὶ διὰ τοῦτο εἰς τὴν πρώτην ἰσχυρὰν δοκιμασίαν ἐκπίπτει. Ἐκ τῆς καρδίας του ὁ Σατανᾶς δὲν κλέπτει τὸν καλὸν σπόρον, ἀλλ' ἀποστέλλει κατ' αὐτοῦ τὸν καύσωνα τοῦ κοσμικοῦ διωγμοῦ, ὄχι τὸ ζωογόνον φῶς τοῦ Ἡλίου τῆς Δικαιοσύνης (Μαλαχ. δ'. 2). Τὸ ἔργον τῆς σωτηρίας εἰς τὴν καρδίαν τοῦ ἀνθρώπου τούτου θὰ ἠδύνατο νὰ ἀνθέξῃ καὶ εἰς τὸν ***καύσωνα***, ἐὰν εἶχε ρίζαν καὶ ἰκμάδα. Μάλιστα αἱ θλίψεις, οἱ διωγμοὶ ἐνδυναμώνουν τὴν ἀληθῆ, τὴν ἐρριζωμένην πίστιν. Τὸ πῦρ καθαρίζει τὸν χρυσὸν ἀπὸ τὰς σκωρίας. ***Θλίψις*** κυριολεκτικῶς σημαίνει ***πίεσιν***, ὁποίαν ἐκτελεῖ ὁ ἀλωνιστικὸς στρωτήρ, διὰ νὰ ἀποχωρίσῃ τὸν σῖτον ἀπὸ τὰ ἄχυρα.

Ἡ φράσις «δὲν ἔχει ρίζαν ἐν ἑαυτῷ» εἶναι ἀνάλογος πρὸς τὸν ἄλλον ἐκεῖνον εἰκονισμὸν τοῦ στερεοῦ θεμελίου ἐπὶ τοῦ βράχου (Ματθ. ζ'. 25) καὶ τοῦ ἐλαίου ἐν τοῖς ἀγγείοις τῶν φρονίμων παρθένων (Ματθ. κε'. 4), καὶ ἐπεξηγεῖται καὶ ἀλλαχοῦ ἐν τῇ Ἱερᾷ Γραφῇ (Κολοσσ, β'. 7, Ἐφεσ. γ'. 17, Ἱερεμ. ιζ'. 8, Ὡσηὲ θ'. 16). Εἶναι δὲ ἰδιαζόντως προσφυὴς καὶ ὡραῖος εἰκονισμός. Διότι ὅπως αἱ ρίζαι ἑνὸς δένδρου ἢ φυτοῦ δὲν φαίνονται, διότι εἶναι κεκρυμμέναι ἐντὸς τοῦ χώματος, ἐντούτοις δὲ ἐκ τῶν ἀφανῶν αὐτῶν ριζῶν τὸ δένδρον ἢ φυτὸν ἀντλεῖ ὅλην του τὴν στερεότητα καὶ θαλερότητα, οὕτω καὶ ἐκ τῆς κεκρυμμένης ἐσωτερικῆς πνευματικῆς ζωῆς τοῦ Χριστιανοῦ ἐξαρτᾶται ἡ εὐστάθεια καὶ ζωτικότης αὐτοῦ. Ὅπως ἐκ τῶν ἀφανῶν ριζῶν τοῦ δένδρου ἀνέρχεται καὶ διαχέεται εἰς τοὺς κλάδους καὶ τὰ φύλλα ὁ χυμὸς καὶ ἡ τροφή, ὥστε νὰ ἐμφανίσουν τὸ ἄνθος καὶ τὸν καρπόν, οὕτω καὶ εἰς τὴν ἐσωτερικήν, ἀφανῆ πνευματικὴν ζωὴν τοῦ Χριστιανοῦ, τὴν ζωὴν ἐκείνην, ἥτις εἶναι «κεκρυμμένη μετὰ τοῦ Χριστοῦ ἐν τῷ Θεῷ» (Κολοσσ. γ'. 3), ἔγκειται ἡ πηγὴ τῆς πνευματικῆς αὐτοῦ δυνάμεως, προόδου καὶ καρποφορίας. Τοιαύτην ρίζαν ἐν ἑαυτῷ εἶχεν ὁ Πέτρος ὅταν, καθ' ἣν στιγμὴν

ἄλλοι μαθηταὶ ἐσκανδαλίσθησαν καὶ ἐγκατέλιπον τὸν Διδάσκαλον, ἀνέκραξε: «Κύριε, πρὸς τίνα θέλομεν ἀπέλθει; Σὺ ἔχεις λόγους ζωῆς αἰωνίου» (Ἰωάν. ς'. 68). Τοιαύτην ἔχοντες ρίζαν οἱ ἐξ Ἑβραίων Χριστιανοὶ ἐδέχθησαν μετὰ χαρᾶς τὴν ἁρπαγὴν τῶν ὑπαρχόντων αὐτῶν, γνωρίζοντες ὅτι εἶχον ἐν ἑαυτοῖς «περιουσίαν ἐν οὐρανοῖς καλλιτέραν καὶ διαμένουσαν» (Ἑβρ. ι'. 34). Τοιαύτη πεποίθησις «εἰς τὰ μὴ βλεπόμενα» ἔκαμνε τὸν Παῦλον νὰ θεωρῇ τὰς θλίψεις αὐτοῦ ὡς προσωρινάς, ἐλαφρὰς καὶ ἀπεργαζομένας «αἰώνιον βάρος δόξης» (Β'. Κορινθ. δ'. 17). Ὁ Δημᾶς ὅμως ἐστερεῖτο τῆς ρίζης ταύτης καὶ ἐγκατέλιπε τὸν Παῦλον ἐν τῇ ὥρᾳ τοῦ διωγμοῦ (Β'. Τιμόθ. δ'. 10).

3. Ἐκ τοῦ καλοῦ σπόρου, «***ἄλλο ἔπεσεν εἰς τὰς ἀκάνθας· καὶ ἀνέβησαν αἱ ἄκανθαι καὶ συνέπνιξαν αὐτό, καὶ καρπὸν δὲν ἔδωκε***» (Μάρκ.). Ἐδῶ δὲν ἔμεινε νεκρὸς ὁ σπόρος. Ἐβλάστησεν, ἀλλὰ ταυτοχρόνως συνεφύτρωσαν («συνεφύησαν», Λουκ.) αἱ εἰς τὸ αὐτὸ χῶμα ὑπάρχουσαι ρίζαι ἀκανθῶν, καὶ ἐπειδὴ αὗται ηὐξήθησαν ταχύτερον, ὄχι μόνον ἀπερρόφησαν τὸ πλεῖστον τῆς ἰκμάδος τοῦ χώματος, ἀλλὰ καὶ διὰ τῶν φύλλων των συνέκλεισαν τοὺς βλαστοὺς τοῦ καλοῦ σπόρου, ὥστε νὰ μὴ ἀπολαύσωσι τας εὐεργητικὰς ἀκτῖνας τοῦ ἡλίου. Ἐμεγάλωσαν καὶ οἱ βλαστοί, ἀλλ' ὑπὸ τοιαύτας δυσμενεῖς συνθήκας ἔμειναν καχεκτικοὶ καὶ ἄκαρποι.

Τοῦ μέρους τούτου τῆς παραβολῆς ὁ Κύριος ἡμῶν ἔδωκε τὴν ἑξῆς ἑρμηνείαν: ***Οἱ εἰς τὰς ἀκάνθας σπειρόμενοι εἶναι οὗτοι, οἵτινες ἀκούουσι τὸν λόγον· καὶ αἱ μέριμναι τοῦ αἰῶνος τούτου καὶ ἡ ἀπάτη τοῦ πλούτου καὶ αἱ ἐπιθυμίαι τῶν ἄλλων πραγμάτων εἰσερχόμεναι συμπνίγουσι τὸν λόγον καὶ γίνονται ἄκαρποι***» (Μάρκ.). Ἤ, ὅπως τὴν διατυπώνει ὁ Λουκᾶς: «***οἵτινες ἤκουσαν καὶ ὑπὸ μεριμνῶν καὶ πλούτου καὶ ἡδονῶν τοῦ βίου ὑπάγουσι καὶ συμπνίγονται καὶ δὲν τελεσφοροῦσιν***».

Ἄλλη τάξις αὕτη τῶν ἀκροατῶν τοῦ Εὐαγγελίου. Δὲν εἶναι σκληροὶ καὶ ἀδιάφοροι, ὡς οἱ τῆς πρώτης κατηγορίας, οὔτε ἐπιπόλαιοι καὶ πρόσκαιροι ὀπαδοί, ὡς οἱ τῆς δευτέρας. Οὗτοι δέχονται τὸ Εὐαγγέλιον, ἀλλὰ βαθμηδὸν ἡ δύναμις καὶ ζωτικότης των ἡ πνευματικὴ συμπνίγεται καὶ ἀπονεκροῦται. Πῶς καὶ ἐκ τίνος ὀλεθρίας ἐπιδράσεως; Ἐκ τῶν **μεριμνῶν** καὶ τῶν **ἀπολαύσεων** τοῦ παρόντος κόσμου — αὗται εἶναι αἱ ἄκανθαι καὶ τρίβολοι, αἵτινες συμπνίγουν τὴν ζωὴν τῆς ψυχῆς (¹). Δύο πράγματα κατὰ τὸ φαινόμενον ἀντίθετα — μέριμναι καὶ ἀπολαύσεις — καὶ ὅμως συμπράττοντα εἰς τὸ ὀλέθριον ἔργον. Ταῦτα ἀποτελοῦν τὰς δύο ὄψεις τῆς κοσμικῆς ζωῆς. Πρῶτον, ἡ μέριμνα τοῦ καθημερινοῦ βίου - ὁ ἀγὼν περὶ ὑπάρξεως, ἡ φροντὶς διὰ τὰς ἀνάγκας τοῦ ἀτόμου καὶ τῆς οἰκογενείας, ἀλλὰ καὶ ἡ ἐπιδίωξις τοῦ πλούτου καὶ τῆς κοσμικῆς προαγωγῆς. Ἐὰν τὴν μέριμναν ταύτην δὲν κυβερνᾷ καὶ χαλιναγωγῇ ἀληθὴς καὶ ζῶσα πίστις εἰς τὸν Θεόν, γίνε-

(¹) Εἶναι ἄξιον παρατηρήσεως ὅτι τὸν αὐτὸν εἰκονισμὸν εὑρίσκομεν παρὰ τοῖς ὀπαδοῖς τοῦ Πυθαγόρα: «Πυκιναὶ καὶ λάσιαι λόχμαι, περὶ τὰς φρένας καὶ τὰν καρδίαν πεφύκαντι τῶν μὴ καθαρῶς τοῖς μαθήμασιν ὀργιασθέντων, πᾶν τὸ ἅμερον καὶ πρᾷον καὶ λογιστικὸν τᾶς ψυχᾶς ἐπισκιάζουσαι καὶ κωλύουσαι προφανῶς μὲν αὐξηθῆμεν καὶ προκύψαι τὸ νοητικὸν» (Baur, Apollonius, σ. 192).

ται κυρίαρχος τῆς ψυχῆς καὶ ἐκδιώκει ἐκεῖθεν βαθμηδὸν τὸν Θεόν. Δεύτερον, ἡ θελκτικὴ ὄψις τῆς κοσμικῆς ζωῆς — αἱ εὐχαριστήσεις, αἱ ἐπιθυμίαι, αἱ διασκεδάσεις, αἱ ἀπολαύσεις, αἱ τιμαί, αἱ δόξαι, οἱ ἔπαινοι τοῦ κόσμου. Αἱ ἄκανθαι αὗται εἶναι ἀκόμη ἐπιφοβώτεραι διὰ τὴν ψυχὴν ἢ αἱ μέριμναι, διότι εἶναι ἑλκυστικώτεραι καὶ ὑπουλώτεραι. Καὶ μόνον ἡ ἄγρυπνος ἐπιτήρησις τοῦ ἐδάφους τῆς ψυχῆς, ἡ διαρκὴς ἐκρίζωσις τῶν δελεαστικῶν τούτων ἀκανθῶν (δὲν ἀρκεῖ εἷς καθαρισμὸς τοῦ ἐδάφους, διότι εἰς τὸ χῶμα παραμένουν πάντοτε τὰ σπέρματα καὶ αἱ ρίζαι τῶν ἐπιβλαβῶν τούτων φυτῶν) δύναται νὰ προφυλάξῃ τὸν καλὸν σπόρον ἀπὸ τοῦ νὰ συμπνιγῇ καὶ νὰ καταστῇ ἀτελεσφόρητος. Διὰ τοῦτο λέγει ὁ Σωτὴρ ἡμῶν: «Προσέχετε εἰς ἑαυτούς, μήποτε βαρυνθῶσιν αἱ καρδίαι σας ἀπὸ κραιπάλης καὶ μέθης καὶ βιωτικῶν μεριμνῶν καὶ ἐπέλθῃ αἰφνίδιος ἐφ' ὑμᾶς ἡ ἡμέρα ἐκείνη» (Λουκ. κα'. 34). Καὶ ὁ Παῦλος: «Ὅσοι δὲ θέλουσι νὰ πλουτῶσι, πίπτουσιν εἰς πειρασμὸν καὶ παγίδα καὶ εἰς ἐπιθυμίας πολλάς, ἀνοήτους καὶ βλαβεράς, αἵτινες βυθίζουσι τοὺς ἀνθρώπους εἰς ὄλεθρον καὶ ἀπώλειαν» (Α'. Τιμόθ. ϛ'. 9· πρβλ. Ματθ ϛ'. 25—34).

4. Ὁλόκληρος ἐν τούτοις ὁ καλὸς σπόρος δὲν ἀπόλλυται. «***Καὶ ἄλλο ἔπεσεν εἰς τὴν γῆν τὴν καλήν· καὶ ἀναφυὲν ἔδωκε καρπὸν ἑκατονταπλασίονα***» (Λουκ.), «***τὸ μὲν ἑκατόν, τὸ δὲ ἑξήκοντα, τὸ δὲ τριάκοντα***» (Ματθ.). Ἡ ἀπόδοσις τῶν ἑκατὸν κόκκων σίτου ἐξ ἑνὸς κόκκου δὲν εἶναι σπάνιος ἐν τῇ Ἀνατολῇ· Ὁ Ἡρόδοτος ἀναφέρει ἀπόδοσιν διακοσίων ἐξ ἑνὸς ὡς συνήθη εἰς τὴν μεγάλην πεδιάδα τῆς Βαβυλῶνος καὶ ἄλλοι συγγραφεῖς ἀναγράφουν ἔτι πλουσιωτέρας ἀποδόσεις ἀραβοσίτου ἐν Ἀραβίᾳ.

Ἡ δὲ ἑρμηνεία ἕπεται εὐθύς: ***Οἱ δὲ εἰς τὴν γῆν τὴν καλὴν σπαρέντες εἶναι οὗτοι, οἵτινες ἀκούουσι τὸν λόγον καὶ παραδέχονται καὶ καρποφοροῦσιν, ἓν τριάκοντα καὶ ἓν ἑξήκοντα καὶ ἓν ἑκατὸν***» (Μάρκ.). «***Τὸ δὲ εἰς τὴν καλὴν γῆν, οὗτοι εἶναι ἐκεῖνοι, οἵτινες ἀκούσαντες τὸν λόγον, κρατοῦσιν ἐν καρδίᾳ καλῇ καὶ ἀγαθῇ καὶ καρποφοροῦσιν ἐν ὑπομονῇ***» (Λουκ.).

Ἡ φράσις αὕτη τοῦ Λουκᾶ «***καρδία καλὴ καὶ ἀγαθὴ***» γεννᾷ ἀπορίαν τινά. Πῶς δύναται νὰ ὀνομασθῇ καρδία τις καλὴ καὶ ἀγαθή, πρὶν ἢ τὴν καταστήσῃ τοιαύτην ὁ Λόγος καὶ τὸ Πνεῦμα τοῦ Θεοῦ; Ἡ Γραφὴ διδάσκει ὅτι ὁ φυσικὸς ἄνθρωπος, δηλ. ὁ ἄνθρωπος, πρὶν ἢ ἀναγεννηθῇ καὶ ἐπιστραφῇ εἰς τὸν Θεόν, εἶναι ἐχθρὸς καὶ ἀλλότριος τοῦ ἀγαθοῦ. Ἡ αὐτὴ ἀπορία γεννᾶται καὶ ἐκ τῶν λόγων τοῦ Κυρίου: «Ὁ ὢν ἐκ τοῦ Θεοῦ, τοὺς λόγους τοῦ Θεοῦ ἀκούει» (Ἰωάν. η'. 47). «Πᾶς ὅστις εἶναι ἐκ τῆς ἀληθείας, ἀκούει τῆς φωνῆς μου» (Ἰωάν. ιη'. 37). Ποῖος ἐκ τοῦ ἁμαρτωλοῦ τούτου κόσμου δύναται νὰ χαρακτηρισθῇ ὅτι «εἶναι ἐκ τῆς ἀληθείας», ἀφοῦ ἡ Γραφὴ διδάσκει ὅτι οἱ ἄνθρωποι γίνονται «ἐκ τῆς ἀληθείας» ὅταν δεχθοῦν τὸν λόγον τοῦ Χριστοῦ, ὄχι ὅτι δέχονται τὸν Χριστὸν ἐπειδὴ εἶναι ἤδη «ἐκ τῆς ἀληθείας»· ὅτι ἡ καρδία εἶναι καλή, ἀφοῦ δεχθῇ τὸ Εὐαγγέλιον, ὄχι ὅτι δέχεται τὸ Εὐαγγέλιον ἐπειδὴ εἶναι καλή. Αὕτη εἶναι ἀναμφισβητήτως ἡ διδασκαλία τῆς Γραφῆς. Ἐν τούτοις τὰ ἀνωτέρω χωρία καὶ ἡ προκειμένη παραβολή, καθὼς καὶ ἄλλα μέρη τῆς Γραφῆς, μαρτυροῦσιν ὅτι ὑπάρχουσι καρδίαι, εἰς τὰς ὁποίας τὸ Εὐαγγέλιον τῆς σωτηρίας εἰσχωρεῖ εὐκολώτερον ἢ εἰς ἄλλας.

Αἱ ἀνωτέρω φράσεις «καρδία καλὴ καὶ ἀγαθή», «εἶναι ἐκ τῆς ἀληθείας», κτλ. περιγράφουσι κατάστασιν ψυχικήν, εἰς τὴν ὁποίαν ἡ Εὐαγγελικὴ ἀλήθεια δὲν ἔχει μὲν πραγματοποιηθῆ καὶ ριζωθῆ, ἀλλ' εὑρίσκει πρόθυμον ὑποδοχήν. Οὐδεμία ἀνθρωπίνη καρδία εἶναι ἀπολύτως καλή, ὅπως καὶ «οὐδεὶς ἀγαθὸς εἰμὴ εἷς ὁ Θεὸς» (Ματθ. ιθ'. 17). Ἐν τούτοις ἡ Γραφὴ πολλάκις ἀναφέρει ἀνθρώπους ἀγαθούς, καὶ διὰ τοῦτο πρέπει νὰ παραδεχθῶμεν ὅτι ὑπάρχουσι καὶ καρδίαι ἔχουσαι σχετικήν τινα ἀγαθότητα κατὰ τοῦτο, ὅτι διὰ τὴν ἀποδοχὴν τοῦ σπόρου τῆς αἰωνίου ζωῆς εἶναι προσφορώτεραι ἢ ἄλλαι τινὲς καρδίαι. Τὸ κήρυγμα τοῦ Εὐαγγελίου δύναται νὰ παραβληθῇ πρὸς τὴν ἐκπομπὴν σπινθήρων, οἱ ὁποῖοι ὅπου συναντήσουν ὕσκαν ἢ ἄλλην ξηρὰν καὶ εὔφλεκτον ὕλην, ἀνάπτουσι φλόγα. Δύναται νὰ παραβληθῇ πρὸς μαγνήτην, ὅστις βυθιζόμενος εἰς τὰ ἀπορρίμματα, συναντᾷ καὶ ἑλκύει πρὸς ἑαυτὸν τὰ ἐκεῖ κεκρυμμένα ψήγματα σιδήρου, τὰ ὁποῖα ἄλλως θὰ ἔμενον κεκρυμμένα καὶ ἀδρανῆ καὶ ἀνίκανα νὰ ἐξέλθωσιν ἀφ' ἑαυτῶν.

Μεταξὺ τῶν ἀκροατῶν τοῦ Χριστοῦ, κατὰ τὴν ἐπίγειον Αὐτοῦ παροικίαν, ἦσαν δύο συγκεκριμέναι τάξεις, αἵτινες καὶ σήμερον παρατηροῦνται εἰς τὸν κόσμον. Ἀφ' ἑνὸς μὲν οἱ πονηροὶ καὶ διεστραμμένοι, οἱ λέγοντες τὸ καλὸν κακὸν καὶ τὸ κακὸν καλόν, οἱ ἀγαπῶντες τὸ σκότος καὶ μισοῦντες τὸ φῶς, οἱ αὐτοδικαιούμενοι καὶ αὐτοδικαιολογούμενοι· τοιοῦτοι ἦσαν οἱ Γραμματεῖς καὶ οἱ Φαρισαῖοι. Ἀφ' ἑτέρου δὲ ἄλλοι, ἁμαρτωλοὶ καὶ αὐτοί, ἴσως ἁμαρτωλοὶ μεγαλήτεροι καὶ φανερώτεροι τῶν τῆς πρώτης κατηγορίας, ἀλλ' ὁμολογοῦντες τὴν ἁμαρτωλότητά των, οἵτινες, εὐθὺς ὡς ἐπεφάνη τὸ φῶς, δὲν τὸ ἀπέκρουσαν, ἂν καὶ συνῃσθάνοντο ὅτι τὸ φῶς τοῦτο τοὺς κατεδίκαζε καὶ ὅτι θὰ συνεπήγετο τελείαν μεταβολὴν τῆς ζωῆς καὶ τῶν ἀρχῶν των. Τοιοῦτοι ἦσαν οἱ Ματθαῖοι καὶ οἱ Ζακχαῖοι.

Μήπως ὁ Χριστὸς δὲν εἶπε περὶ τοῦ Ναθαναὴλ ὅτι ἦτο «ἀληθῶς Ἰσραηλίτης, ἐν ᾧ δόλος οὐκ ἔστι» (Ἰωάν. α'. 48); Τοῦτο οὐδὲν ἄλλο ἐσήμαινεν ἢ ὅτι ὁ Ναθαναὴλ ἦτο ἄνθρωπος χαρακτῆρος εἰλικρινοῦς καὶ ἀδόλου, τοῦ ὁποίου ἡ ψυχὴ ἦτο ἔδαφος πρόσφορον πρὸς ἀποδοχὴν καὶ καλλιέργειαν τῆς Εὐαγγελικῆς ἀληθείας, καὶ ὅστις μέχρι τῆς ἡμέρας ἐκείνης ὑπῆρξε πιστὸς εἰς τὸ ὀλίγον φῶς, τὸ ὁποῖον εἶχε, καὶ εἰς τὴν ἐκτέλεσιν τῶν ὑποχρεώσεων καὶ καθηκόντων, τῶν ὁποίων εἶχεν ἐπίγνωσιν. Πρέπει δὲ νὰ μὴ λησμονῶμεν ὅτι καὶ τὸ καλὸν ἔδαφος, ἤτοι ἡ ἀγαθὴ καρδία καὶ διάθεσις, εἶναι καὶ αὐτὴ δῶρον τοῦ Θεοῦ, ὅπως καὶ ὁ καλὸς σπόρος τῆς ἀληθείας ὅστις πρόκειται νὰ εὕρῃ ἐν αὐτῇ γόνιμον ὑποδοχήν.

Μίαν παρατήρησιν ἀκόμη ἐπὶ τῆς προκειμένης παραβολῆς. Τίνα σημασίαν ἔχουσιν οἱ διάφοροι βαθμοὶ ἀποδόσεως τοῦ καλοῦ σπόρου — τὸ ἓν τριάκοντα, τὸ ἓν ἑξήκοντα, τὸ ἓν ἑκατόν ; Σημαίνουσι διαφορὰν βαθμοῦ πίστεως καὶ ἀφοσιώσεως ἐκ μέρους ἐκείνων, οἵτινες ἐδέχθησαν τὸν Λόγον τοῦ Θεοῦ καὶ ἐκαρποφόρησαν ἐν αὐτῷ; Ἢ σημαίνουσι διαφορὰν χαρισμάτων καὶ κύκλου δράσεως καὶ χρησιμότητος, ὡς εἰς τὴν παραβολὴν τῶν ταλάντων; Ἐγὼ ἀποκλίνω ὑπὲρ τῆς πρώτης ἀπόψεως. Οἱ λόγοι τοῦ Κυρίου ἡμῶν (Λουκ. η'. 18): «Προσέχετε λοιπὸν πῶς ἀκούετε· διότι ὅστις ἔχει, θέλει δοθῆ εἰς αὐτόν, καὶ ὅστις δὲν ἔχει, καὶ ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον νομίζει ὅτι ἔχει, θέλει ἀφαιρεθῆ ἀπ' αὐτοῦ» (πρβλ. Μάρκ. δ'. 23), πρέπει νὰ μᾶς συγκρατήσουν ἀπὸ παρεξηγήσεως τῆς προκειμένης παραβολῆς. Οἱ

μαθηταὶ ἐνδέχεται νὰ ὑπέθετον ἐσφαλμένως ὅτι αἱ τέσσαρες τάξεις ἢ κατηγορίαι τῶν ἀνθρώπων, εἰς οὓς ἐσπάρη ὁ καλὸς σπόρος, εἶναι καταστάσεις ἀμετάβλητοι καὶ ὁριστικαί, καὶ ὅτι ἑπομένως εἰς μὲν τὴν καρδίαν τοῦ ἑνὸς ἡ Εὐαγγελικὴ ἀλήθεια μοιραίως θὰ ῥιζοβολήσῃ καὶ θὰ καρποφορήσῃ, εἰς δὲ τὴν καρδίαν τοῦ ἄλλου μοιραίως θὰ παραμείνῃ ἄγονος ἢ θὰ βλαστήσῃ μόνον πρὸς ὥραν. Κατὰ τῆς τοιαύτης ἐσφαλμένης ἑρμηνείας αἱ λέξεις «Προσέχετε πῶς ἀκούετε» μᾶς καθιστοῦν προσεκτικούς. Διότι μᾶς διδάσκουν ὅτι ἡ ἐπιτυχία τοῦ Θείου Λόγου εἰς τὴν ἀνθρωπίνην ψυχὴν ἐξαρτᾶται ἐκ τοῦ τρόπου, καθ᾽ ὃν ἡ ψυχὴ ἀκούει καὶ δέχεται αὐτόν, καὶ ὅτι, ἂν καὶ ἡ προτέρα ζωὴ τοῦ ἀνθρώπου βεβαίως ἔχει ἐπίδρασιν ἐπὶ τοῦ τρόπου, καθ᾽ ὃν θὰ δεχθῇ τὸν Λόγον καὶ ἔχει καλλιτερεύσει ἢ χειροτερεύσει τὸ ἔδαφος τῆς ψυχῆς του διὰ τὴν ὑποδοχὴν τοῦ Λόγου, ἐν τούτοις ἐκ τῆς **θελήσεως** τοῦ ἀνθρώπου ἐξαρτᾶται νὰ προσέξῃ πῶς ἀκούει καὶ ὑποδέχεται τὸ κήρυγμα τοῦ Εὐαγγελίου, καὶ ἐκ τῆς τοιαύτης προσοχῆς δύναται, μὲ τὴν Θείαν εὐλογίαν, νὰ ἐξασφαλίσῃ τὴν γόνιμον καὶ σωτήριον ἀποδοχὴν τοῦ κηρύγματος τούτου εἰς τὴν ψυχὴν καὶ τὴν ζωὴν αὐτοῦ (πρβλ. Ἰάκ. α΄, 21).

Ο ΚΑΝΩΝ ΤΗΣ ΠΙΣΤΕΩΣ

Αἱ Πράξεις τῶν Ἀποστόλων

(συνέχεια)

Προσόντα ἱεραποστόλων.

Οἱ Ἀπόστολοι μᾶς παρουσιάζονται εἰς τὰς Πράξεις ὡς οἱ πρῶτοι ἱεραπόστολοι. Ἀλλὰ καὶ πολλοὶ τῶν πρώτων Χριστιανῶν ἐγένοντο ἀνεπισήμως καὶ αὐτοπροαιρέτως ἱεραπόστολοι, πρὸς μετάδοσιν τῆς πίστεως τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ εἰς τοὺς μὴ γνωρίζοντας αὐτήν. Βλέπομεν εἰς τὰς σελίδας ταύτας τῆς πρώτης ἱστορίας τῆς Ἐκκλησίας, ὅτι τὸ πρώτιστον προσὸν τοῦ ἱεραποστόλου εἶναι ἡ θυσία παντὸς ἀτομικοῦ συμφέροντος καὶ σκοποῦ ὑπὲρ τῆς εὐοδώσεως τοῦ ἔργου, εἰς τὸ ὁποῖον ἀφιέρωσε τὴν ζωὴν καὶ πάσας τὰς δυνάμεις αὐτοῦ. Οἱ Ἀπόστολοι ῥιψοκινδυνεύοντες τὴν ζωήν των ἀπῆλθον εἰς τὰ πέρατα τοῦ κόσμου, ὅπως κηρύξωσι τὸν Χριστόν. Τινὲς ἐξ αὐτῶν, ὡς ὁ Παῦλος, ἀφῆκαν κοσμικὰ ἀγαθά, περιεφρόνησαν τὴν κοσμικὴν προαγωγὴν καὶ τὸν παρ᾽ ἀνθρώποις ἔπαινον, προτιμήσαντες μυρίους θανάτους μᾶλλον ἢ νὰ παραιτηθῶσι τοῦ ἀγῶνος. Ἐκ τῆς ἐξιστορήσεως δὲ τῆς ζωῆς τῶν πρώτων ἐκείνων Χριστιανῶν, οἵτινες ἔζων ἡνωμένοι διὰ τοῦ κοινοῦ δεσμοῦ τῆς πίστεως τοῦ Χριστοῦ, κατανοοῦμεν ὅτι ἡ θυσία τῶν ἐπιγείων ἀγαθῶν καὶ ἡ περιφρόνησις τῶν κινδύνων ὑπὲρ τοῦ Χριστοῦ ἀπετέλουν τὴν γενικὴν ἀρχὴν τῆς πρώτης Ἐκκλησίας. Τοιοῦτος πράγματι ὑπῆρξεν ὁ γνήσιος Χριστιανισμός, καὶ τοιοῦτον παραμένει τὸ πνεῦμα τοῦ Εὐαγγελίου.

Αἱ Πράξεις τῶν Ἀποστόλων ἀποδεικνύουσι τὸν θρίαμβον τοῦ Χριστιανισμοῦ.

Εἰς διάστημα τριάκοντα μόλις ἐτῶν ἀπὸ τοῦ θανάτου τοῦ ἱδρυτοῦ αὐτῆς, ἡ Χριστιανικὴ θρησκεία ἐκηρύχθη εἰς τὰ πέρατα τοῦ τότε πεπολιτισμένου κόσμου, ἔτι δὲ καὶ μεταξὺ πολλῶν βαρβάρων φυλῶν. Ἐντὸς τριακονταετίας ἱδρύθησαν Χριστιανικαὶ Ἐκκλησίαι εἰς τὰ Ἱεροσόλυμα, τὴν Ἀντιόχειαν, τὴν Ἔφεσον, τὴν Κόρινθον καὶ τὴν Ρώμην. Τὸ Εὐαγγέλιον ἐξηπλώθη ἐν τῇ Ἀραβίᾳ, τῇ Μικρᾷ Ἀσίᾳ, τῇ Ἑλλάδι, τῇ Μακεδονίᾳ, τῇ Ἰταλίᾳ καὶ τῇ Ἀφρικῇ. Ἄνευ τῆς ὑποστηρίξεως στρατευμάτων, ἡ θρησκεία ἐκείνη εἶχεν ἤδη ὑποσκάψει τὸ κῦρος τῆς κοσμοκρατείρας Ρώμης καὶ κλονίσει τὰ θεμέλια τῶν εἰδωλολατρικῶν ναῶν. Πόθεν ἡ δύναμις τῶν ἀγραμμάτων ἐκείνων ἱεραποστόλων; διότι ἐξ ὅλων ὁ Παῦλος μόνος ἦτο λόγιος. Ἦσαν διδακτοὶ ὑπὸ τοῦ Ἁγίου Πνεύματος καὶ ὡπλισμένοι διὰ τῆς δυνάμεως τοῦ Θεοῦ, καὶ ὡς ἀρχηγὸν αὐτῶν εἶχον τὸν Χριστόν. Καὶ εἰς τὸ κήρυγμα αὐτῶν ὑπέκυψαν αἱ κοσμικαὶ δυνάμεις καὶ αἱ ἀρχαί, ἀναγνωρίσασαι τὴν ἀκατάσχετον δύναμιν τῆς θρησκείας τοῦ Χριστοῦ. Ἡ ἐπιτυχία τοῦ ἔργου τοῦ Εὐαγγελίου ἐν τῷ κόσμῳ μένει ἀνεξήγητος διὰ τοὺς ἀπίστους, ἀλλὰ καὶ ἀπόδειξις ἀκλόνητος τῆς ἀληθείας τοῦ Χριστιανισμοῦ.

Αἱ Πράξεις ἐν σχέσει πρὸς τὰς Ἐπιστολάς.

Αἱ Πράξεις τῶν Ἀποστόλων διασαφηνίζουν πολλὰ σημεῖα τῶν Ἐπιστολῶν καὶ ἀποτελοῦν συνδετικὸν κρῖκον μετὰξὺ τῶν Εὐαγγελίων καὶ ἄλλων μερῶν τῆς Κ. Διαθήκης. Τἀνάπαλιν χωρία τινὰ των Ἐπιστολῶν συμπληροῦν τὰς πληροφορίας, ἅς παρέχουν αἱ Πράξεις. Ἡ ἀπρομελέτητος συμφωνία καὶ ἰδίως αἱ συμπτώσεις, αἵτινες ἀπαντοῦν μεταξὺ Πράξεων καὶ Ἐπιστολῶν, ἀποτελοῦν μίαν ἐκ τῶν σαφεστέρων καὶ ἱκανοποιητικωτέρων ἀποδείξεων τῆς γνησιότητος καὶ αὐθεντείας τῶν βιβλίων τῆς Καινῆς Διαθήκης.

Αἱ Ἐπιστολαί.

Αἱ Ἐπιστολαὶ ἀποτελοῦσι τὴν τρίτην κατηγορίαν τῶν βιβλίων τῆς Καινῆς Διαθήκης. Εἶναι 21 τὸν ἀριθμόν. Ἐκ τούτων αἱ μὲν 14 ἐγράφησαν ὑπὸ τοῦ Ἀποστόλου Παύλου, αἱ δὲ λοιπαὶ ὑπὸ τῶν ἀποστόλων Πέτρου, Ἰωάννου, Ἰακώβου κ ὶ Ἰούδα. Διακρίνονται εἰς ποιμαντορικάς, εἰς καθολικὰς καὶ εἰς προσωπικάς. Αἱ μὲν Ποιμαντορικαὶ ἀπευθύνοντο πρὸς ὡρισμένας ἐκκλησίας ἢ Χριστιανικὰς κοινότητας, αἱ δὲ καθολικαὶ εἶναι ἐγκύκλιοι πρὸς πάσας τὰς ἐκκλησίας, αἱ δὲ προσωπικαί, ἀπευθυνόμεναι πρὸς ἄτομα, δὲν προωρίζοντο εἰς δημοσίαν ἐπ' ἐκκλησίας ἀνάγνωσιν ὡς αἱ δύο προηγούμεναι τάξεις.

Τὸ κῦρος τῶν Ἐπιστολῶν ὑπῆρξεν ἀνέκαθεν πανθομολογούμενον· μόνον ὡς πρὸς τὴν πρὸς Ἑβραίους ἐπιστολὴν ἐπεκράτησε κατὰ τὰ πρῶτα ἔτη τῆς χριστιανικῆς Ἐκκλησίας ἀβεβαιότης ὡς πρὸς τὸν συγγραφέα. Ἀπόδειξις τῆς αὐθεντείας τῶν Ἐπιστολῶν εἶναι ἀφ' ἑνὸς μὲν ἡ μαρτυρία ὅλων γενικῶς τῶν Πατέρων τῆς Ἐκκλησίας, ἀλλὰ κυρίως αἱ ἐσωτερικαὶ ἀποδείξεις, αἱ πηγάζουσαι ἐξ αὐτῶν τούτων τῶν Ἐπιστολῶν, καὶ ἐκ τῆς ἐπιβεβαιώσεως αὐτῶν ἐξ ἄλλων βιβλίων τῆς Κ. Διαθήκης.

Ἐν αὐταῖς βλέπομεν τὴν ἐκπλήρωσιν ρητῆς ἐντολῆς τοῦ Κυρίου καὶ ὑποσχέσεως περὶ ἀποστολῆς τοῦ Ἁγίου Πνεύματος πρὸς καθοδηγίαν τοῦ πνεύματος τῶν Ἀποστόλων, (Ἰωαν. ιδ'. 25, 26 καὶ ιε'. 13 Ρωμ. ιε'. 16). Ρητῶς δὲ εἰς διαφόρους Ἐπιστολὰς ἀναφέρουσιν οἱ θεόπνευστοι οὗτοι συγγραφεῖς τὴν παρὰ τοῦ Κυρίου ἐντολήν των. «ὡς παρέλαβον ἀπὸ τοῦ Κυρίου», «παραγγέλλω οὐκ ἐγὼ ἀλλ' ὁ Κύριος» (Α' Κορ. ια' 23, Ζ. 10, 12 καὶ ιδ'. 37 Πέτρου Β' α'. 15).

Σκοπὸς τῶν Ἐπιστολῶν εἶναι ἀφ' ἑνὸς ἡ ὑπόμνησις τῶν ὅσα διὰ τοῦ κηρύγματος ἐδιδάχθησαν, ἵνα μένωσι ἀναλλοίωτα καὶ μετὰ τὴν ἐκ τοῦ κόσμου ἀποχώρησιν τῶν κηρυξάντων, ἡ στήριξις τῆς πίστεως τῶν Χριστιανῶν εἰς τὰς μεγάλας ἀληθείας τοῦ Χριστιανισμοῦ καὶ ἡ ἀνάπτυξις τῶν οὐσιωδεστέρων δογμάτων τούτου, ἀφ' ἑτέρου ἡ ποδηγέτησις τῶν πιστῶν εἰς τὴν κατὰ Χριστὸν ζωήν, ἡ νουθεσία αὐτῶν, ἡ ἐπιτίμησις τῶν κακῶς κειμένων ἐν ταῖς ἐκκλησίαις καὶ ἡ ἀναίρεσις τῶν εἰς αὐτὰς πλανῶν.

Ποιμαντορικαὶ Ἐπιστολαί

Συγγραφεὺς τούτων εἶναι ὁ Ἀπόστολος Παῦλος, ὅστις καὶ πλείστας τῶν ἐκκλησιῶν τούτων αὐτοπροσώπως ἵδρυσεν ἢ συνετέλεσεν εἰς τὴν ἵδρυσιν αὐτῶν διὰ τοῦ κηρύγματος καὶ τῆς ἄλλης του ἱεραποστολικῆς δράσεως. Ὁ Ἀπόστολος Παῦλος ἐκ τῆς διττῆς του ἐξόχου μορφώσεως, τῆς Ἰουδαϊκῆς καὶ τῆς Ἑλληνικῆς, ὡς καὶ ἐκ τῆς προνομιούχου Ρωμαϊκῆς ἰθαγενείας αὐτοῦ, ἦτο ὑπὲρ πάντα ἄλλον ὁ ἁρμοδιώτερος διαρρυθμιστὴς τῶν ἀφορώντων τὴν σύστασιν, τὴν διοίκησιν καὶ τὴν πολιτείαν ἐκκλησιῶν ἀποτελουμένων ἐκ στοιχείων ἀναμίκτων—ἐξ Ἰουδαίων, ἐξ Ἑλλήνων καὶ ἐκ Ρωμαίων Χριστιανῶν. Γεννηθεὶς καὶ ἀνατραφεὶς εἰς τὴν Ἑλληνικωτάτην Ταρσόν, ἐξ οἰκογενείας ἀνηκούσης εἰς τὴν ἀποκλειστικωτάτην αἵρεσιν τῶν Φαρισαίων, ἐξεπαιδεύθη ἐν ὅλῃ τῇ σοφίᾳ τῶν Ραββίνων, εὐτυχήσας νὰ ἔχῃ ὡς διδάσκαλον τὸν σοφώτατον τῶν διδασκάλων τοῦ Νόμου, τὸν κλεινὸν Γαμαλιήλ, ἀλλὰ καὶ γνώστης τῶν Ἑλληνικῶν γραμμάτων ὑπῆρξε. Ζηλωτὴς τῆς πατρῴας θρησκείας μέχρι φανατισμοῦ καὶ ἀπηνοῦς διωγμοῦ τῶν ὀπαδῶν τοῦ Ναζωραίου, μεταστραφεὶς δυνάμει θείας ἐπεμβάσεως, ἐνεστερνίσθη τὰς ἀρχὰς Ἐκείνου καὶ τοῦ λοιποῦ ὑπῆρξεν ὁλοψύχως ἀφωσιωμένος δοῦλος αὐτοῦ, τοῦ ὁποίου ἄλλοτε ἦτο διώκτης. Ἀψηφῶν τὴν μανίαν καὶ τὴν ἐκδίκησιν τῶν Ἰουδαίων, θαρραλέως ἐκήρυξε τὸν Χριστὸν πρὸς τοὺς πρῴην ὁμοθρήσκους αὐτοῦ, ἀλλὰ καὶ μετ' ἀκαταπονήτου ἐνθουσιασμοῦ περιῆλθεν ἅπασαν σχεδὸν τὴν Ρωμαϊκὴν αὐτοκρατορίαν, αὐτὸς πρῶτος κηρύξας τὸν Χριστὸν πρὸς τοὺς ἐθνικούς, διὸ καὶ ἀπόστολος τῶν Ἐθνῶν καλεῖται. Προϊὸν τῆς πολυσχιδοῦς ταύτης δράσεως καὶ ὅλως ἐξαιρετικῆς πείρας εἶναι αἱ Ποιμαντορικαὶ αὐτοῦ Ἐπιστολαί— ἔργα μνημειώδη ἀπὸ θεολογικῆς ἀπόψεως καὶ γνώμων πολύτιμος ἐκκλησιαστικῆς διοικήσεως καὶ Χριστιανικῆς ζωῆς καὶ ἀνατροφῆς. Τὸ ἔργον τῆς συγγραφῆς ταύτης, διαρκέσαν 13 ὅλα ἔτη, ὑπὸ συνθήκας τὰς μᾶλλον ἀντιξόους, ἐτερμάτισεν ὁ μαρτυρικὸς θάνατος τοῦ Ἀποστόλου Παύλου, ἀποκεφαλισθέντος ἐν Ρώμῃ τῷ 66 μ. Χ, κατὰ τὸν ὑπὸ τοῦ Νέρωνος διωγμὸν τῶν Χριστιανῶν.

Ἡ πρὸς Ρωμαίους ἐπιστολή.

Αἱ Ποιμαντορικαὶ ἐπιστολαὶ δὲν κατετάχθησαν ἐν τῷ Κανόνι τῆς Κ. Διαθήκης χρονολογικῶς, ἀλλ' ἀναλόγως τῆς σπουδαιότητος τῆς ἐκκλησίας, πρὸς τὴν ὁποίαν ἀπευθύνεται μία ἑκάστη τούτων. Οὕτως ἡ πρὸς Ρωμαίους Ἐπιστολὴ προηγεῖται τῶν ἄλλων, ὡς ἀπευθυνομένη πρὸς τὴν ἐκκλησίαν τῆς πρωτευούσης τῆς Ρωμαϊκῆς Αὐτοκρατορίας.

Ἐγράφη ἐκ Κορίνθου κατὰ τὸν χειμῶνα τοῦ 57—58 μ. Χ. ἐπὶ τῇ εὐκαιρίᾳ τῆς εἰς Ρώμην μεταβάσεως τῆς Φοίβης, διακονίσσης τῆς ἐν Κεγχρεαῖς ἐκκλησίας. Ἐν τῇ ἐπιστολῇ ταύτῃ ὁ Παῦλος ἀποτείνεται ἐξ ἴσου πρὸς τοὺς ἐξ Ἰουδαίων καὶ τοὺς ἐθνικοὺς Χριστιανούς, κατὰ τρόπον τόσον εὐρὺν καὶ περιεκτικόν, ὥστε νὰ δύναται νὰ χρησιμεύσῃ ὡς κανὼν πίστεως τῆς ζωῆς εἰς αὐτοὺς καὶ ἐν περιπτώσει καθ' ἣν ὁ Παῦλος δὲν θὰ ἐπέζῃ, ὥστε νὰ ἐπισκεφθῇ αὐτοὺς αὐτοπροσώπως.

Εἰς τὴν ἐπιστολὴν ταύτην διακρίνεται:

1ον Εἰσαγωγὴ (κεφ. α', 1—15).

2ον Ἡ ἀπόδειξις ὅτι ἡ δικαίωσις εἶναι ἐκ τῆς πίστεως, οὐχὶ ἐξ ἔργων νόμου (κεφ. ε', 16· η').

3ον Ἡ ἀπόδειξις ὅτι ἐν Χριστῷ οὐδεμία ὑπάρχει διαφορὰ μεταξὺ Ἰουδαίου καὶ Ἐθνικοῦ (κεφ. θ'—ια').

4ον Ἀνάπτυξις τῶν κυριωτέρων γνωρισμάτων τῆς Χριστιανικῆς ζωῆς. (κεφ. ιβ'—ιε', 13).

5ον Ὁ ἀσπασμός.

Πρὸς Κορινθίους Α'.

Τὴν ἐν Κορίνθῳ ἐκκλησίαν εἶχεν ἱδρύσει ὁ Παῦλος κατὰ τὸ δεύτερον αὐτοῦ ἱεραποστολικὸν ταξείδιον, ὁπότε διέτριψεν ἓν καὶ ἥμισυ ἔτος ἐν τῇ πόλει ταύτῃ. Τῆς Κορίνθου ἡ Χριστιανικὴ κοινότης εὑρίσκετο ἐκτεθειμένη εἰς ἐξαιρετικοὺς πειρασμούς, ὡς ἐκ τῆς πλεοναζούσης ἐν τῇ πόλει ταύτῃ ἀσελγείας ἐν σχέσει πρὸς τὴν λατρείαν τῆς πολιούχου αὐτῆς θεᾶς Ἀφροδίτης· πρὸς τῇ χλιδῇ ὑπῆρχε καὶ ἡ εἰδωλολατρεία μὲ τὰς ποικίλας αὐτῆς παραφυάδας ἐν τῷ κοινωνικῷ βίῳ τῶν Κορινθίων, οὕτως ὥστε ἡ κατὰ Χριστὸν ζωὴ τῶν πιστῶν καθίστατο λίαν δυσχερής.

1ον Μετὰ τὴν εἰσαγωγήν, ἡ Α' πρὸς Κορινθίους ἐπιστολὴ περιλαμβάνει ἐπιτίμησιν τῶν φημιζομένων ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ διαιρέσεων καὶ παρεκτροπῶν ἀπὸ τῆς ἠθικῆς (κεφ. ε'. 10 – ϛ').

2ον Ἀπάντησιν πρὸς τὴν ζητηθεῖσαν παρὰ τοῦ Παύλου ἐπὶ διαφόρων ζητημάτων γνώμην καὶ ἰδιάζουσαν ἀνάπτυξιν τοῦ ζητήματος τῆς μετὰ θάνατον ἀναστάσεως (κεφ. ζ'—ιε').

Πρὸς Κορινθίους Β'.

Ἐγράφη ἓν ἔτος μετὰ τὴν πρώτην, ἤτοι τῷ 57 μ. Χ. ἐκ Φιλίππων τῆς Μακεδονίας, κατὰ πᾶσαν πιθανότητα. Πληροφορηθεὶς παρὰ τοῦ Τίτου ὅτι ἡ πρώτη αὐτοῦ ἐπιστολὴ εἶχεν ἐπιδράσει κατ' εὐχὴν ἐπὶ τῆς ζωῆς καὶ πίστεως τῆς

μεγάλης μερίδος τῆς Ἐκκλησίας τῆς Κορίνθου, ἀλλ' ὅτι ὑφίστατο εἰσέτι κομματική τις ἀντίδρασις πρὸς τὴν διδασκαλίαν καὶ τὴν αὐθεντείαν αὐτοῦ τοῦ ἰδίου, ὁ Παῦλος δικαιολογεῖ τὰ ἐλατήρια, τοὺς μόχθους καὶ τὴν ἐξουσίαν αὐτοῦ, καὶ περαίνει τὴν ἐπιστολὴν μὲ ὁδηγίας ὡς πρὸς τὴν σύναξιν τῆς ὑπὲρ τῶν πτωχῶν τῆς Ἐκκλησίας Ἱεροσολύμων συνεισφορᾶς τῶν Κορινθίων.

Πρὸς Γαλάτας.

Ἐγράφη ἐξ Ἐφέσου, κατὰ τὸ τρίτον ἱεραποστολικὸν τοῦ Παύλου ταξείδιον, κατόπιν περιοδείας ἀνὰ τὰς ἐκκλησίας τῆς Γαλατίας καὶ Φρυγίας. Ἐπανακάμψας εἰς Ἔφεσον μετὰ τὴν περιοδείαν ταύτην, ἔγραψε τὴν προκειμένην ἐπιστολὴν ἐν ἔτει 55—56 μ. Χ. πρὸς ἔλεγχον καὶ ἀναίρεσιν τῶν πλανῶν, ἃς ἐζήτουν νὰ εἰσαγάγωσιν οἱ Ἰουδαΐζοντες, καὶ πρὸς στήριξιν τῶν πιστῶν ἐν τῇ ὀρθῇ πίστει.

Περιλαμβάνει:

1ον Ἀπολογίαν τοῦ Παύλου περὶ τῆς ἀποστολικῆς του ἐντολῆς παρὰ τοῦ Κυρίου.

2ον Ἀπόδειξιν τῆς ἀνεπαρκείας τῆς Π. Οἰκονομίας—τοῦ Μωσαϊκοῦ Νόμου—πρὸς δικαίωσιν τοῦ ἁμαρτωλοῦ, ἐν ἀντιθέσει πρὸς τὴν εὐγενῆ καὶ ἔνδοξον ἐλευθερίαν τοῦ Εὐαγγελίου, ἧς ὅμως δὲν πρέπει νὰ καταχρῶνται.

Πρὸς Ἐφεσίους.

Μετὰ τὴν ἀποστολὴν τῆς πρὸς Ρωμαίους ἐπιστολῆς ἐκ Κορίνθου, ὁ Παῦλος ἐπέστρεψεν εἰς Ἱεροσόλυμα, κομιστὴς τοῦ προϊόντος τοῦ ὑπὲρ τῶν πτωχῶν τῆς Ἐκκλησίας Ἱεροσολύμων ἐράνου. Ἐπῆλθε τότε ὅλη ἡ σειρὰ τῶν περισπασμῶν καὶ κινδύνων, ἥτις κατέληξεν εἰς τὴν μετάβασιν τοῦ Παύλου εἰς Ρώμην (καθ' ὅσον «ἐπεκαλέσθη τὸν Καίσαρα»). Ἐγκατασταθεὶς ἐν Ρώμῃ ἔγραψε τὴν πρὸς Ἐφεσίους ἐπιστολήν του, περὶ τὸ ἔτος 61 μ. Χ. Σκοπὸς ταύτης εἶναι ὅπως στηρίξῃ τοὺς Ἐφεσίους Χριστιανοὺς ἐν τῇ πίστει καὶ τῇ κατὰ Χριστὸν ζωήν.

Περιλαμβάνει:

1ον) Ἀνάπτυξιν τῶν θεμελιωδῶν ἀρχῶν τῆς Χριστιανικῆς πίστεως, ἰδίως τοῦ δόγματος τοῦ προορισμοῦ, καὶ τὴν διακήρυξιν τῆς μεγάλης ἀληθείας ὅτι ἡ σωτηρία προσφέρεται ἐξ ἴσου εἰς Ἰουδαίους καὶ Ἐθνικούς.

2ον) Παραίνεσιν, ὅπως οἱ Ἐφέσιοι Χριστιανοὶ ἐφαρμόζωσιν ἐν τῇ ζωῇ αὐτῶν τὰς ἀρχὰς ταύτας, τὰς ὁποίας πρεσβεύουν.

Πρὸς Φιλιππησίους.

Ὑπὸ τοῦ Παύλου ἐκηρύχθη τὸ Εὐαγγέλιον τὸ πρῶτον ἐν τῇ Εὐρώπῃ ἐν Φιλίπποις τῆς Μακεδονίας. Πρῶτος δὲ πιστεύσας εἰς τὸ κήρυγμα τοῦ Παύλου καὶ τοῦ Σίλα ὑπῆρξεν ὁ δεσμοφύλαξ, ὅστις προσῆλθεν εἰς τὸν Χριστὸν μεθ' ὅλης τῆς οἰκογενείας αὐτοῦ, συνεπείᾳ τῆς θαυματουργικῆς ἀπελευθερώσεως τῶν δύο τούτων ὀργάνων τοῦ Εὐαγγελίου ἐκ τοῦ δεσμωτηρίου, ὅπου εἶχε κλείσει αὐτοὺς ἡ φιλοχρηματία καὶ ὁ φανατισμὸς ἀνθρώπων τινῶν (Πράξ. ιϚ'. 40).

Ἐγράφη δὲ ἡ πρὸς Φιλιππησίους ἐπιστολὴ ἐκ Ρώμης, διὰ χειρὸς τοῦ Ἐπα-

φροδίτου, Φιλιππησίου Χριστιανοῦ, ἀποσταλέντος παρὰ τῷ Παύλῳ ἐκ μέρους τῆς ἐκεῖ Ἐκκλησίας, ἵνα τῷ κομίσῃ βοήθημα διὰ τὰς ἀνάγκας του, ἐν φυλακῇ ὄντος. Οὐδεμία ἴσως ἐξ ὅλων τῶν Ἐπιστολῶν τοῦ Παύλου διαπνέεται ὑπὸ τοιαύτης τρυφερότητος, στοργῆς καὶ συγκινήσεως, ὅσον ἡ ἐπιστολὴ αὕτη. Ἐκτὸς τῆς εὐγνωμοσύνης, ἣν ἐκφράζει, συντρέχει εἰς τὸ ὕφος τοῦτο καὶ τὸ γεγονός, ὅτι ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ τῶν Φιλίππων δὲν ὑφίσταντο παρεκτροπαί, είαι ἐν Κορίνθῳ, ἢ διχόνοιαι καὶ πλάναι ὡς ἐν Γαλατίᾳ, ὥστε νὰ ἀπαιτῆται γλῶσσα αὐστηρά· ἀλλ' ὅλως εἶναι γλυκεῖα καὶ τρυφερὰ—γλῶσσα φιλοστόργου πατρὸς πρὸς τέκνα εὐπειθῆ καὶ ἀγαπητά, τὰ ὁποῖα θὰ ἐπρόκειτο ταχέως ἴσως νὰ ἀφήσῃ ὀρφανά. Εἶναι ἐπιστολὴ Χριστιανοῦ ὡριμάσαντος ἐν πίστει καὶ πράξει καὶ ἑτοίμου διὰ τὴν συγκομιδὴν ἐν τῇ ἐπουρανίῳ βασιλείᾳ—πιστοῦ, ὅστις ἀπέβλεπεν εἰς λίαν προσεχῆ μετὰ τοῦ Χριστοῦ ἕνωσιν.

(ἀκολουθεῖ)

ΕΤΗΣΙΑ ΕΚΘΕΣΙΣ ΒΡΕΤΤΑΝΙΚΗΣ ΒΙΒΛΙΚΗΣ ΕΤΑΙΡΙΑΣ

Ἀπὸ 20 Μαρτίου 1925 μέχρι 20 Μαρτίου 1926.

Μίαν πρωΐαν τοῦ Δεκεμβρίου τοῦ 1802 εἰς ἓν ἐμπορικὸν γραφεῖον τοῦ Λονδίνου κάποιος ἠρώτησε: «Διατί δὲν ὑπάρχει μία ἑταιρία, διὰ νὰ διαδώσῃ τὴν Ἁγίαν Γραφὴν εἰς τὸν κόσμον;» Ἡ ἀπάντησις εἰς τὴν ἐρώτησιν ταύτην, ὑπῆρξεν ἡ ἵδρυσις τῆς Βρεττανικῆς Βιβλικῆς Ἑταιρίας τῷ 1804, καθὼς καὶ διαφόρων ἄλλων βιβλικῶν ἑταιριῶν δι' αὐτὸν τὸν σκοπόν. Μόνη ἡ Βρεττανικὴ Βιβλικὴ Ἑταιρία ἀπὸ τὴν ἀρχὴν τῆς ἱδρύσεώς της ἕως σήμερον ἐξετύπωσε 365,000,000 ἀντίτυπα τῆς Γραφῆς εἰς 584 γλώσσας καὶ διαλέκτους, καὶ μὲ τὰς ἐκδόσεις τῶν ἄλλων βιβλικῶν ἑταιριῶν σήμερον ὁ Λόγος τοῦ Θεοῦ κυκλοφορεῖ εἰς 800 περίπου γλώσσας καὶ διαλέκτους. Πέρυσι δὲ (ἀπὸ 20 Μαρτίου 1925 μέχρι 20 Μαρτίου 1926) μόνον ἡ Βρεττανικὴ Βιβλικὴ Ἑταιρία ἔθεσεν εἰς κυκλοφορίαν 10,452,733 ἀντίτυπα, δηλ. 412,158 ἀντίτυπα περισσότερα τοῦ προηγουμένου ἔτους.

Εἰς τὴν Ἰταλίαν πέρυσιν οἱ Φασισταὶ ἐβοήθησαν πολὺ τὸ ἔργον τῆς Ἑταιρίας, διότι πολλοὶ ἀπὸ τοὺς κατέχοντας σπουδαίας θέσεις ἐσύστησαν εἰς τὸν λαὸν τὴν ἀνάγνωσιν τοῦ Θείου Λόγου. Προσφάτως εἷς ἐξ αὐτῶν ἔγραψεν ἕνα σπουδαῖον ἄρθρον εἰς τὴν ἐφημερίδα «Giovencia Italinissima», εἰς τὸ ὁποῖον μεταξὺ πολλῶν ἄλλων λέγει καὶ τὰ ἑξῆς:

«Νέοι! Σᾶς παρακαλῶ νὰ ἀναγνώσητε τοὺς βίους τῶν μεγάλων ἀνδρῶν. Μὴ λησμονῆτε ὅτι ἡ Ἁγία Γραφὴ περιέχει τὸν βίον πλείστων ἐξ αὐτῶν. Ἡ Ἁγία Γραφὴ εἶναι τὸ σπουδαιότερον βιβλίον τοῦ κόσμου. Διδάσκαλος τῶν νέων, ὁδηγὸς τῶν ἐφήβων, παρήγορος τῶν γερόντων, ἐμπεριέχει σειρὰν μεγάλων ἡρώων, πατριαρχῶν, κριτῶν, βασιλέων, κτλ. ἀποπνέει δὲ ἀνυπέρβλητον γλυκύτητα, πραότητα, καθαρότητα, ἀγαθωσύνην, ἡρωϊσμόν, δύναμιν, δικαιοσύνην — προσόντα, τὰ

όποία δὲν ἔχει κανὲν ἄλλο βιβλίον τοῦ κόσμου. Τὸ κῦρος καὶ ἡ δύναμις αὐτῆς δὲν θολόνεται μὲ ὑποψίαν οὔτε βεβηλόνεται μὲ ἀμφιβολίαν».

Εἰς τὴν Βολωνίαν ὁ Don Kaiozzi εἰς μίαν διάλεξίν του εἶπε τὰ ἑξῆς εἰς τοὺς ἀκροατάς του καὶ τοὺς συνέστησεν νὰ τὰ ἐφαρμόσουν:

1) Εἰς ὅλας τὰς μεγάλας πόλεις τῆς Ἰταλίας νὰ ὀργανωθῶσι σωματεῖα ἀπὸ τοὺς νέους καὶ νὰ ἔχωσιν ἑβδομαδιαίας συναθροίσεις διὰ τὴν μελέτην τοῦ Θείου Λόγου. 2) Νὰ γίνωνται ἐνδιαφέρουσαι ὁμιλίαι εἰς τὰ σπίτια, τὰ νηπιαγωγεῖα, τὰ σχολεῖα περὶ τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ, ὥστε νὰ ἔχωμεν εἰς τὸ μέλλον ἀναγνώστας τοῦ Εὐαγγελίου. 3) Νὰ εἰσαχθῇ εἰς τὰ σχολεῖα ἡ σπουδὴ ἑνὸς συντόμου βίου τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ, μὲ ἰδιαιτέραν προσοχὴν εἰς τὰς παραβολάς. 4) Νὰ διαδίδεται ὁ Λόγος τοῦ Θεοῦ ἀπὸ σπίτι εἰς σπίτι, μὲ σημειώσεις εἰς τὰ περιθώρια τῶν βιβλίων. 5) Νὰ γίνωνται διαλέξεις εἰς τὰ Κολλέγια καὶ Πανεπιστήμια διὰ τοὺς φοιτητὰς περὶ τῆς ἐκπαιδευτικῆς ἀξίας τοῦ Εὐαγγελίου, καὶ θερμὴ σύστασις περὶ ἀναγνώσεως τῆς Γραφῆς. 6) Εἰς τὰ ἀνωτέρω σχολεῖα νὰ διδάσκωσιν οἱ καθηγηταὶ τοὺς μαθητὰς τὸ Εὐαγγέλιον εἰς τὸ πρωτότυπον, δηλ. εἰς τὴν Ἑλληνικὴν καὶ Λατινικήν.

Καὶ ἕνας περίφημος ἰατρὸς εἶπε τὰ ἑξῆς: «Εἰς τὰς δημοσίας λατρείας μας δὲν εἶναι καλὸν νὰ ἀκούωμεν τόσον πολλὰ περὶ ἁγίων, καὶ τόσον ὀλίγα περὶ τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ, ὁ Ὁποῖος εἶναι τὸ κέντρον τοῦ Χριστιανισμοῦ. Ἐλησμονήσαμεν τὸ Εὐαγγέλιον. Εἶναι καιρὸς νὰ ἐπιστρέψωμεν εἰς αὐτό».

Ὁ Μουσουλμανικὸς κόσμος (δηλ. 230,000,000 ὀπαδοὶ τοῦ Μωαμεθανισμοῦ) ἤνοιξε τὰς θύρας του εἰς τὸ Εὐαγγέλιον καὶ αἱ μεταβολαί, αἱ ὁποῖαι ἔγειναν εἰς τὴν Τουρκίαν, εἶναι ὡς ἐλπίζομεν μία μεγάλη ***προετοιμασία*** διὰ τὴν ὑποδοχὴν τοῦ Εὐαγγελίου.

α) ***Ἡ κατάργησις τοῦ Χαλιφάτου.*** Αὐτὸ διὰ τὴν Τουρκίαν σημαίνει, ὅ,τι θὰ ἐσήμαινεν ἡ κατάργησις τοῦ Πάπα διὰ τοὺς Παπικούς.

β) ***Ἡ κατάργησις τῶν διαφόρων ὁμάδων τῶν Δερβισσῶν,*** οἵτινες ἀνέρχονται εἰς 177 τὸν ἀριθμόν. Αἱ ὁμάδες αὗται ἀποτελοῦσι μίαν πολὺ ἰσχυρὰν δύναμιν, ἐὰν δυνάμεθα νὰ συμπεράνωμεν ἀπὸ τὰς 15 χιλιάδες Δερβισσῶν, οἱ ὁποῖοι συνέρχονται τακτικὰ εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν.

γ) ***Ἡ ἀντικατάστασις τοῦ Ἱεροῦ νόμου*** (Σεριάτ), ὁ ὁποῖος ἦτο ἐν χρήσει ἀπ' αἰώνων, διὰ τοῦ Ἑλβετικοῦ πολιτικοῦ κώδικος.

δ) ***Ἡ ἀντικατάστασις τῶν ὡρῶν τῆς νηστείας.*** Ὡρίσθη ὅπως ἡ νηστεία τοῦ Ραμαζανίου ἀρχίζῃ ἀπὸ τὸ μεσονύκτιον καὶ διαρκῇ μέχρι τῆς μεσημβρίας, ἀντὶ ὅπως μέχρι τοῦδε νὰ καθορίζεται διὰ διαφόρων ἀστείων μέσων, ὡς λ.χ. νὰ διακρίνουν οἱ νηστεύοντες τὴν μαύρην ἀπὸ τὴν ἄσπρην κλωστήν, ὁπότε ἔπαυον νὰ τρώγουν τὸ πρωΐ.

ε) ***Ἡ ἀντικατάστασις τοῦ Τουρκικοῦ φεσίου*** διὰ τοῦ Εὐρωπαϊκοῦ καπέλλου, τὸ ὁποῖον ἦτο τὸ διακριτικὸν κάλυμμα τῶν Φραγκογιαβούριδων.

ϛ') ***Ἡ ἀντικατάστασις τῶν Ἀραβικῶν χαρακτήρων διὰ τῶν Λατινικῶν.***

Ἡ Βρεττανικὴ Βιβλικὴ Ἑταιρία ἐργάζεται μεταξὺ αὐτῶν καὶ ἐξέδωκε τὴν Ἁγίαν Γραφὴν εἰς 73 γλώσσας καὶ διαλέκτους, τὰς ὁποίας οἱ Μουσουλμάνοι ὁμιλοῦν εἰς διάφορα μέρη τοῦ κόσμου.

Μετὰ τὰς μεταβολὰς ταύτας ὑπάρχει μεγάλη ἐλπὶς ὅτι οἱ Μωαμεθανοὶ θὰ δεχθῶσιν εὐκολώτερον τὸ Εὐαγγέλιον.

Ἡ Βρεττανικὴ Βιβλικὴ Ἑταιρία, 40 ἔτη μετὰ τὴν ἵδρυσίν της, εἰς τὴν ἐτησίαν ἔκθεσίν της ἀνέφερεν ὅτι ἐντὸς ἑνὸς ἔτους ἐπωλήθησαν 1,000,000 ἀντίτυπα τῆς Γραφῆς· μετὰ πάροδον δὲ 100 ἐτῶν ἡ ἐτησία κυκλοφορία τῆς Γραφῆς ἦτο 5,000,000. Πρὸ τοῦ παγκοσμίου πολέμου ἐκυκλοφόρησαν εἰς ἓν ἔτος 7,000,000 ἀντίτυπα. Κατὰ δὲ τὸ 1916 διὰ πρώτην φορὰν εἰς τὴν ἱστορίαν τῆς Ἑταιρίας ἡ κυκλοφορία τῆς Ἁγίας Γραφῆς ἀνῆλθεν εἰς 11,000,000, διότι τότε διενεμήθησαν καὶ πολλὰ δωρεὰν εἰς τοὺς στρατιώτας. Μετὰ τὸν πόλεμον ἡ κυκλοφορία κατῆλθεν εἰς 8,500,000, πέρυσιν ὅμως ἔφθασε τὰ 10,040,575 καὶ ἐφέτος 1925—1926 ἐπωλήθησαν 10,452,723 ἀντίτυπα, δηλ. 412,158 ἀντίτυπα περισσότερα τοῦ προηγουμένου ἔτους.

Ὁ τελευταῖος ἀπολογισμὸς τῆς Ἑταιρίας ἐμφαίνει:

Εἰσπράξεις:

Ἐξ αὐτοπροαιρέτων συνεισφορῶν εὐσεβῶν Χριστιανῶν.....	Λίρ.	Στ.	231,107
Ἐκ πωλήσεων βιβλίων..............................	»	»	172,595
Τὸ ὅλον	»	»	403,702

Δαπάνας:

Διὰ μεταφοράς, ἐκδόσεις, ἀναθεωρήσεις, βιβλιοδεσίαν, χάρτην κ.λ.	»	»	262,105
Μισθοὶ ὑπαλλήλων. Δωρεαὶ βιβλίων.....................	»	»	176,422
Τὸ ὅλον	»	»	438,527

Ἑπομένως προέκυψεν ἔλλειμμα Λίρ. Στ. 34,825. Ἡ Ἑταιρία εἰς τὸν προϋπολογισμὸν τοῦ 1927 ζητεῖ λίρ. στ. 450,000, διότι παρουσιάζονται νέαι ἀνάγκαι.

Ὁ Αἰδεσ. Δρ. Macnical τῆς Ἡνωμένης Ἐκκλησίας τῆς Σκωτίας, ὁμιλῶν περὶ τοῦ ἱεραποστολικοῦ ἔργου, λέγει ὅτι ὀφείλεται μέγα χρέος εὐγνωμοσύνης εἰς τὴν Βρεττανικὴν Βιβλικὴν Ἑταιρίαν, διότι ἄνευ αὐτῆς ἁπανταχοῦ ἡ Χριστιανωσύνη θὰ ἐστερεῖτο Γραφῶν καὶ Εὐαγγελίων.

Εἰς τὰ διάφορα μέρη τοῦ κόσμου ἐργάζονται 20 χιλιάδες Ἱεραπόστολοι καὶ μυριάδες ἐντοπίων Εὐαγγελιστῶν, ἡ δὲ Βρεττανικὴ Βιβλικὴ Ἑταιρία ἐφοδιάζει ὅλους αὐτοὺς μὲ δέκα ἑκατομμύρια ἀντίτυπα τῆς Γραφῆς. Προαιρετικαὶ προσφοραὶ γίνονται δεκταὶ εὐχαρίστως ὑπὸ τῆς Ἑταιρίας ὁσονδήποτε μικραί. Ὅσοι θέλουν νὰ συνεισφέρουν, δύνανται νὰ ἀποστείλωσιν διὰ μέσου τῶν πρακτορείων τῆς Ἑταιρίας τὴν προσφοράν των. Οἱ δὲ ἐν Ἑλλάδι θαυμασταὶ καὶ φίλοι τῆς Ἑταιρίας δύνανται νὰ πράξωσι τοῦτο διὰ τῆς ἐν τῇ ὁδῷ Φιλελλήνων 2 Ἀποθήκης τῆς Ἑταιρίας.

Ὅσον ἀφορᾷ εἰδικῶς εἰς τὸ ἐν Ἑλλάδι ἔργον τῆς Ἑταιρίας, κατὰ τὸ παρελθὸν ἔτος ἀπὸ 1ης Δεκεμβρίου 1925 μέχρι 30 Νοεμβρίου 1926 διὰ τῶν 10 βιβλιοπωλῶν (ἐξ ὧν εἷς εἰργάσθη μόνον 4 μῆνας καὶ ἕτερος μόνον 11 μῆνας) καὶ τῆς ἀποθήκης Ἀθηνῶν ἐκυκλοφόρησαν ἐν ὅλῳ 54,277 ἀντίτυπα εἰς 29 γλώσσας καὶ διαλέκτους, ἀξίας δραχ. 224,002,60, ἤτοι 2,348 Βίβλοι, 14,205 Κ. Διαθῆκαι, 37,724 τεύχη μεμονωμένων βιβλίων τῆς Γραφῆς. Αἱ πωλήσεις αὗται ἐν συγκρίσει

πρὸς τὰς τοῦ 1925 εἶναι κατὰ 40.547 ἀντίτυπα ὀλιγώτεραι. Εἶναι ἄξιον παρατηρήσεως ὅτι ἀπὸ τὰ πωληθέντα 54,277 ἀντίτυπα, 42,663 εἶναι μεταφράσεις ἤτοι 2,054 Βίβλοι, 10,173 Κ. Διαθῆκαι, 30,436 τεύχη μεμονωμένων βιβλίων τῆς Γραφῆς. Ἰδοὺ μία μεγάλη ἀπόδειξις ὅτι ὁ λαὸς δὲν ἐννοεῖ τὰ ἀρχαῖα κείμενα καὶ προτιμᾷ τὴν νεοελληνικὴν μετάφρασιν.

Ὅσον ἀφορᾷ εἰς τὴν μεγάλην ἐλάττωσιν πωλήσεων τῶν δύο τελευταίων ἐτῶν ὑπάρχουν αἱ ἑξῆς αἰτίαι: 1) Μικρά τις αὔξησις τῶν τιμῶν ἀφ᾽ ἑνὸς καὶ μεγάλη οἰκονομικὴ κρίσις ἀφ᾽ ἑτέρου.

2) Ἡ ἔλλειψις βιβλίων.

Οἱ βιβλιοπῶλαι δικαίως παρεπονοῦντο διὰ τὴν ἔλλειψιν ταύτην, διαρκέσασαν ἐπὶ 8 περίπου μῆνας, μεθ᾽ ὃ ἂν καὶ ἀργὰ τὸ κακὸν διωρθώθη καὶ ἡ ἀποθήκη Ἀθηνῶν ἐφωδιάσθη ἱκανοποιητικῶς μὲ ὅλα τὰ εἴδη. Πιστεύω ὅτι μὲ τὸν τακτικὸν ἀνεφοδιασμὸν τῆς ἀποθήκης κατὰ τὸ νέον ἔτος αἱ πωλήσεις θὰ ὑπερδιπλασιασθοῦν.

Εἰς τὸν ἀριθμὸν τῶν βιβλιοπωλῶν ἀπὸ 1ης Ἰανουαρίου 1926 προσετέθη ὁ κ. Βασίλειος Μυστακίδης, ἐργαζόμενος εἰς Μακεδονίαν, ὅστις ἐντὸς 11 μηνῶν ἐπώλησεν 11,783 ἀντίτυπα, ἀξίας 26,978.10 καὶ ὡς ἐκ τούτου ἔρχεται πρῶτος εἰς τὰς πωλήσεις.

Δεύτερος ἔρχεται ὁ κ. Ἠλίας Τσιζίδης, ἐργαζόμενος εἰς τὸν Πειραιᾶ. Οὗτος ἐπεσκέφθη κατὰ τὸ φθινόπωρον τὰς νήσους Πόρον, Σπέτσας, Ὕδραν καὶ Εὔβοιαν καὶ παντοῦ ἔτυχε καλῆς ὑποδοχῆς, ἰδίως εἰς τὴν Χαλκίδα, ὅπου τὸν ἐπεριποιήθησαν διάφοροι κληρικοὶ καὶ τὸν ἐβοήθησαν εἰς τὸ ἔργον του, ὥστε ἐντὸς δώδεκα μηνῶν αἱ πωλήσεις του ἀνῆλθον εἰς 8917 βιβλία, ἀξίας 36,550.90.

Ὁ κ. Δημ. Ἐσιμνόγλου, παλαίμαχος βιβλιοπώλης, ἐν Θεσσαλονίκῃ, ἂν καὶ ἐπεσκέφθη τὰ σχολεῖα, τὰς οἰκίας, τὰ καταστήματα, τοὺς σιδηροδρομικοὺς σταθμοὺς κλπ. δὲν ἠδυνήθη νὰ πωλήσῃ οὔτε τὸ ἥμισυ τῶν ὅσα ἐπώλησε τὸ προηγούμενον ἔτος, λόγῳ ἐλλείψεως βιβλίων· αἱ πωλήσεις του ἀνῆλθον μόνον εἰς 5824 βιβλία ἀξίας 12,500.70.

Ὁ κ. Κυριάκος Καρατζόπουλος, βιβλιοπώλης ἐν Ἀθήναις, κατὰ τὸ προηγούμενον ἔτος εἶχε πωλήσει 21,041 ἀντίτυπα τῆς Γραφῆς, κατὰ δὲ τὸ παρελθὸν ἔτος ἐπώλησε μόνον 5,032 βιβλία ἀξίας 40,129.30.

Ὁ κ. Στ. Κ. Ἀμπρογιάν, βιβλιοπώλης Κυκλάδων, ἐπεσκέφθη τὰς νήσους Νάξον, Ἄνδρον, Πάρον, ἔχων ὡς κέντρον τὴν Σῦρον. Ἐπώλησεν 4582 βιβλία ἀξίας 8,411.10.

Ὁ κ. Κωνσταντῖνος Ἀμπατζόγλου, βιβλιοπώλης Κρήτης, μὲ κέντρον τὰ Χανιά, ἐπώλησε 3952 βιβλία ἀξίας δρ. 9,963.30.

Ὁ κ. Ἀθανάσιος Γ. Ζαχαράκης, βιβλιοπώλης Πατρῶν, ἐπώλησεν 2,442 ἀντίτυπα ἀξίας 11,976.80.

Ὁ κ. Ἀθανάσιος Χατζηγιάννης, βιβλιοπώλης ἐν Θεσσαλίᾳ, μὲ κέντρον τὸν Βόλον ἐπεσκέφθη τὴν Λάρισσαν, Καρδίτσαν κλπ. παντοῦ εὗρε καλὴν ὑποδοχὴν καὶ ἐντὸς δώδεκα μηνῶν ἐπώλησεν 2163 βιβλία ἀξίας 6,630.70.

Ὁ κ. Γ. Στοϊλίδης προσελήφθη εἰς τὸ ἔργον τῆς Ἑταιρίας ἀπὸ 1ης Αὐγού-

στου· ἔχει κέντρον τὰ Ἰωάννινα καὶ περιοδεύει εἰς διάφορα μέρη καὶ ἐντὸς 4 μηνῶν ἐπώλησε 855 βιβλία ἀξίας 9,530,000.

Ἡ δὲ ἀποθήκη Ἀθηνῶν ἐπώλησε 5,672 βιβλία ἀξίας 45,374.10. Ὅλοι οἱ βιβλιοπῶλαί μας παντοῦ ἔτυχον καλῆς ὑποδοχῆς, ἐκτὸς μικρῶν τινων ἐπεισοδίων προκληθέντων ἐκ συγχύσεως τῶν βιβλιοπωλῶν τῆς Ἑταιρίας πρὸς τοὺς Χιλιαστάς. Κατὰ τὰ ἄλλα ἡ ἐργασία αὐτῶν διεξήχθη ὁμαλῶς.

Εἶναι λίαν ἐνδιαφέρον καὶ συνάμα ἐνθαρρυντικὸν ὅτι ἡ Ἑλλὰς ἔλαβε μέρος εἰς τὸν ἔρανον, ὅστις διεξήχθη ὑπὸ μιᾶς ἐπιτροπῆς πρὸς διανομὴν ἑνὸς ἑκατομμυρίου Εὐαγγελίων εἰς τοὺς Κινέζους. Ἡ ἑλληνικὴ συνεισφορὰ ἀνῆλθεν εἰς 500 σώματα ἀξίας δραχ. 5,934,000. Μεταξὺ ἐκείνων, οἱ ὁποῖοι ἔλαβον γνῶσιν τοῦ ἐράνου καὶ συνεισέφερον, ὑπάρχουν Ἀρχιεπίσκοποι, Ἱερεῖς, μαθηταὶ Κυριακῶν Σχολείων, κτλ. Συνδρομαὶ πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦτον ἦλθον ἀπὸ τὴν Λαμίαν (1,605 δραχμαὶ διὰ 107 Κ. Διαθήκας) καὶ ἀπὸ τὴν Κρήτην (750 δραχμαὶ) καὶ ἀπὸ τὰς ἐπαρχίας. Αἱ Ἀθῆναι φυσικὰ συνεισέφερον τὸ μεγαλείτερον μέρος. Πρό τινων ἡμερῶν μοὶ ἔγραψαν ἀπὸ τὴν Ἀμερικὴν ὅτι ἐκ τοῦ ἑνὸς ἑκατομμυρίου Εὐαγγελίων διὰ τοὺς Κινέζους, συνελέγησαν μέχρι τοῦδε αἱ 100,000 καὶ εἰς τὴν Κίναν ἤδη ἤρχισεν ἡ διανομή.

Ἡ διάδοσις τοῦ Θείου Λόγου ἔχει λαμπρὰ ἀποτελέσματα. Ἐκτοπίζει τὸν φανατισμόν, μεταβάλλει τὰς καρδίας, ταπεινώνει τοὺς ὑπερηφάνους, συμφιλιώνει τοὺς ἐχθρούς, μορφώνει καλοὺς καὶ νομοταγεῖς πολίτας καὶ ὁδηγεῖ τοὺς ἐν σκότει εὑρισκομένους εἰς τὸ οὐράνιον φῶς.

Τελειόνων τὴν ἔκθεσίν μου θέλω νὰ προσθέσω καὶ τὰ ἑξῆς: Ὁ Λόγος τοῦ Θεοῦ σπείρεται πολυμερῶς καὶ πολυτρόπως καὶ διὰ τὴν αὔξησίν του ἔχει ἀνάγκην τῆς πνευματικῆς βροχῆς, ἡ ὁποία προκαλεῖται διὰ τῶν εἰλικρινῶν προσευχῶν τῶν πιστῶν Χριστιανῶν. Καὶ τὴν ὑπηρεσίαν ταύτην ἂς μὴ λησμονήσῃ ὁ ἀναγνώστης.

Π. Ι. Σειρηνίδης

Σημείωσις. Ἐκτὸς τῆς Βρεττανικῆς Βιβλικῆς Ἑταιρίας ἐν Ἑλλάδι λειτουργεῖ καὶ Ἀμερικανικὴ καὶ Σκωτικὴ Βιβλικὴ Ἑταιρία (ἐν Θεσσαλονίκῃ). Τῆς Ἀμερ. Βιβλικῆς Ἑταιρίας (μὲ δύο βιβλιοπώλας) αἱ πωλήσεις ἀνῆλθον κατὰ τὸ λῆξαν ἔτος εἰς 8,026 βιβλία ἀξίας 45,883.10. Τῆς δὲ Σκωτικῆς (μὲ ἕνα βιβλιοπώλην) εἰς 839 βιβλία ἀξίας δρ. 5,614.10.

ΕΙΣΟΔΟΣ ΚΑΙ ΠΡΟΟΔΟΣ ΤΟΥ ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΥ ΕΝ ΙΑΠΩΝΙΑ

Ὁμολογία καὶ πεῖρα Παύλου Καναμόρη, Ἰάπωνος Εὐαγγελιστοῦ.

(Συνέχεια ἐκ τοῦ προηγουμένου)

Ὁ Καναμόρης ἐξακολουθεῖ:

Ἡ θρησκευτικὴ ἀφύπνισις ἐπῆλθε, καὶ πολὺ ἰσχυρά. Συνέβη δὲ ὡς ἑξῆς. Μετὰ τὰς χειμερινὰς διακοπὰς ὅλοι οἱ μαθηταὶ ἐπανῆλθον εἰς τὸ σχολεῖον, ἦσαν δὲ γενικῶς μικροὶ τὴν ἡλικίαν. Ἐγὼ ἤμην ἐκ τῶν μᾶλλον ἡλικιωμένων καὶ ἤμην μόλις δεκαοκτὼ ἐτῶν. Ἡμεῖς λοιπὸν οἱ μεγαλείτεροι, οἵτινες κατεγείναμεν εἰς τὴν ἀνάγνωσιν τῆς Γραφῆς κατὰ τὰς διακοπάς, κατειχόμεθα τόσον πολὺ ἐκ τῶν ἀναγνωσθέντων, ὥστε δὲν ἠδυνάμεθα νὰ μὴ λαλῶμεν περὶ αὐτῶν πρὸς τοὺς ἐπανελθόντας εἰς τὸ σχολεῖον μικροτέρους, οἵτινες καὶ αὐτοὶ ἤρχισαν νὰ ἀρέσκωνται εἰς τὰς ἐκ τῶν Γραφῶν διηγήσεις καὶ νὰ ἀναγινώσκωσι καὶ αὐτοὶ τὰς Γραφάς. Ἐσχηματίσαμεν λοιπὸν Ἱερογραφικὰς τάξεις καὶ ἐδιδάσκομεν αὐτούς. Τοιοῦτος δὲ πυρετὸς ἀναγνώσεως τῶν Γραφῶν μᾶς κατέλαβεν ὅλους, ὥστε, ἐνῷ ἤρχισεν ἤδη ἡ περίοδος τῶν μαθημάτων, δὲν ἦτο δυνατὸν νὰ γείνῃ ἡ κατὰ τὸ πρόγραμμα ἐργασία, διότι οὐδεὶς τῶν μαθητῶν ἤθελε νὰ ἀναγινώσκῃ ἄλλο βιβλίον ἐκτὸς τῆς Γραφῆς. Ὄντως ὁλόκληρος ἡ πρώτη ἑβδομὰς παρεχωρήθη εἰς τὴν ἀνάγνωσιν τῶν Γραφῶν. Ἐνομίσαμεν δὲ ὅτι ὅλοι οἱ μαθηταὶ θὰ ἐγίνοντο Χριστιανοί. Τῷ ὄντι ὁ εἷς μετὰ τῶν ἄλλων προσήρχοντο εἰς τὸν Χριστόν. Ἦτο δὲ μεταξὺ ἡμῶν μαθητής τις δεκαπενταετὴς περίπου, ὅστις ἐκήρυττε μετὰ τοσαύτης δυνάμεως πρὸς τοὺς συμμαθητάς του, ὥστε πολλοὶ ἐξ αὐτῶν ἐπεστράφησαν.

Ἡ θρησκευτικὴ ἀφύπνισις δὲν περιωρίσθη ἐντὸς τοῦ σχολικοῦ περιβόλου. Ἡ ἐπιστροφὴ μόνον τῶν μαθητῶν δὲν μᾶς ἦτο ἀρκετή. Ἐξήλθομεν λοιπὸν τῆς σχολῆς ἵνα κηρύξωμεν τὸ Εὐαγγέλιον πρὸς τοὺς οἰκείους καὶ φίλους μας. Ὑπήγομεν δὲ καὶ πρὸς αὐτοὺς τοὺς πρότερον Κομφουκιανοὺς διδασκάλους μας καὶ εἴπομεν εἰς αὐτοὺς τὰς νέας ἀληθείας, τὰς ὁποίας ἐμάθομεν ἐκ τῶν Γραφῶν· διότι ὅλοι ἡμεῖς ἤμεθα Κομφουκιανοὶ καὶ μαθηταὶ Κομφουκιανῶν σχολείων, πρὶν εἰσέλθωμεν εἰς τοῦ λοχαγοῦ Τζέϊνς τὸ σχολεῖον. Συχνάκις ἐγίνοντο ζωηραὶ συζητήσεις μεταξὺ τῶν ἡλικιωμένων ἐκείνων διδασκάλων καὶ τῶν εἰς Χριστὸν ἐπιστραφέντων μειρακίων, ἀλλὰ πάντοτε τὰ μειράκια ταῦτα ἀπεστόμωνον τοὺς πεπαιδευμένους ἐκείνους Κομφουκιανούς, οἵτινες μὴ δυνάμενοι νὰ ἀντικρούσωσι τῶν μειρακίων τὰ ἐπιχειρήματα, ἐξωργίζοντο ἐναντίον των. Ἐπεσκέφθην ἡμέραν τινὰ τὸν Κομφουκιανὸν διδάσκαλόν μου, ὅστις μὲ ἠγάπα ὡς ἕνα τῶν ἰδίων του υἱῶν, καὶ ἐγὼ δὲ ἐπίσης ἠγάπων αὐτόν· ἀλλ' ὅτε τῷ ἐξέθηκα τὰς νέας ἀληθείας, ἤρχισεν ἡ συζήτησις, αὐτὸς δὲ βλέπων ὅτι ἠρνούμην νὰ ὑπακούσω καὶ ἐγκαταλείψω τὴν Χριστιανικὴν πίστιν μὲ ἀπέπεμψε μετ' ὀργῆς λέγων, «Νὰ μὴν πατήσῃς πλέον στὸ σπίτι μου!»

Σχεδὸν ἐξεδιώχθην τῆς οἰκίας του καὶ δὲν ἐπανεῖδον αὐτὸν μέχρι τοῦ θανάτου του· ἀλλ' οὐ πολὺ μετὰ τὸν θάνατόν του ἡ γυνή του ἔγεινε Χριστιανὴ καὶ εἷς τῶν ἐγγόνων του εἶναι σήμερον ποιμὴν Χριστιανικῆς ἐκκλησίας.

Ἐν τῷ μέσῳ τῆς ὁρμητικῆς ταύτης πνευματικῆς ἀφυπνίσεως μέγας ἐχθρὸς παρουσιάζεται. Ἀρχίζει διωγμὸς οὐχί ἐκ μέρους τῆς Κυβερνήσεως, ἀλλ' ἐκ μέρους τῶν γονέων, συγγενῶν καὶ φίλων τῶν ἐπιστραφέντων, οἵτινες κατὰ προτροπὴν τῶν Κομφουκιανῶν διδασκάλων προσεπάθουν νὰ καταπείσωσι τὰ μειράκια ταῦτα νὰ ἀπαρνηθῶσι τὸν Χριστιανισμὸν καὶ ἐπιστρέψωσιν εἰς τὸν Κομφουκιανισμόν.

Ὡς γνωστόν, οἱ πρῶτοι ἐμφανισθέντες εἰς Ἰαπωνίαν ἱεραπόστολοι πρὸ πεντακοσίων περίπου ἐτῶν ἦσαν Καθολικοί, ἀλλ' ἡ Κυβέρνησις τῆς Ἰαπωνίας ὡς καὶ ὁ λαὸς κατεδίωξαν ἀγρίως τοὺς Καθολικοὺς τούτους, καὶ πᾶς ὁ ὁμολογῶν ἑαυτὸν Χριστιανὸν ἐκινδύνευε νὰ θανατωθῇ μεθ' ὅλης τῆς οἰκογενείας του.

Ὁ λαὸς ἐνόμιζεν αὐτοὺς προδότας τῆς πατρίδος καὶ ἑτοίμους νὰ χρησιμεύωσιν ὡς ὄργανα τῶν ξένων ἐθνῶν, ἐξ ὧν προήρχοντο οἱ ἱεραπόστολοι· δι' ὃ ἀπεστρέφοντο καὶ ἐμίσουν αὐτοὺς ὡς ἐπικινδύνους διὰ τὴν ἀσφάλειαν τῆς χώρας.

Ἐνθυμοῦμαι κατὰ τὴν μικράν μου ἡλικίαν πῶς ἡ Κυβέρνησις ἀνήρτα πανταχοῦ πινακίδας μὲ τὰς λέξεις: «Ἡ πίστις εἰς τὴν κακὴν θρησκείαν τοῦ Ἰησοῦ ἀπαγορεύεται αὐστηρῶς»· καὶ ἐνίοτε προσετίθετο καί τις ἀγγελία: «Ἐάν τις καταμηνύσῃ τινὰ πιστεύοντα εἰς τὴν θρησκείαν ταύτην, θὰ ἀμειφθῇ ὑπὸ τῆς Κυβερνήσεως»· ἡ δὲ ἀμοιβὴ ἦτο χρηματική.

Ὁ πάππος μου ἐχρημάτισεν ὑπάλληλος εἰς σπουδαίαν τινὰ θέσιν τῆς ἐπαρχιακῆς μας διοικήσεως, καί ποτε προήχθη εἰς διοικητὴν μεγάλου τινὸς τμήματος τῆς ἐπαρχίας· ἦτο δὲ καθῆκον τῶν τοιούτων ὑπαλλήλων νὰ ἐξελέγχωσι τὴν θρησκείαν τῶν κατοίκων. Πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦτον συνεκάλει ἅπαξ τοῦ ἔτους ὅλον τὸν λαὸν τῆς περιοχῆς του εἰς τὸ διοικητήριον, ἡ δὲ σύναξις αὕτη ἐθεωρεῖτο ὡς μία τῶν ἐπισημοτέρων ἑορτῶν τοῦ ἔτους, καλουμένη Ἑορτὴ τῆς Καταπατήσεως. Ὁ πάππος μου εἶχε μικρὸν σιδηροῦν Ἐσταυρωμένον, ὁποῖον φέρουσι μεθ' ἑαυτῶν οἱ Καθολικοὶ ἱερεῖς· τὸν Ἐσταυρωμένον τοῦτον εἶχε θέσῃ εἰς μικρὸν ἀνοικτὸν κυτίον πεφραγμένον ἄνωθεν μὲ σιδηροῦν δικτυωτόν, οὕτως ὥστε νὰ φαίνηται ὁ ἐσταυρωμένος ἐντός, τὸ δὲ κυτίον ἔθετον ἐντὸς ὀπῆς ἐσκαμμένης ἐν τῷ μέσῳ τῆς μεγάλης αὐλῆς τοῦ διοικητηρίου, ὅπου συνήθως ἐξητάζοντο οἱ κακοῦργοι. Τότε ὁ λαὸς ἐκαλεῖτο νὰ εἰσέλθῃ εἰς ἁπλῆν γραμμὴν ὀνομαστὶ ἕκαστος ἐπὶ παρουσίᾳ τῶν κυβερνητικῶν ὑπαλλήλων φερόντων τὰς ἐπισήμους στολάς των καὶ ὡπλισμένων μὲ ξίφη καὶ λόγχας· εἰσήρχοντο δὲ οἱ κάτοικοι ἑκάστης πόλεως χωριστὰ καὶ ὅταν ἔφθανον εἰς τὴν ὀπήν, ἐν ᾗ τὸ κυτίον, κατεπάτουν αὐτὸ καὶ παρήρχοντο, οὐχὶ δὲ μόνον οἱ ἄνδρες ἀλλὰ καὶ αἱ γυναῖκες καὶ τὰ παιδία διετάσσοντο νὰ παρέλθωσιν οὕτως· αἱ δὲ γυναῖκες ἀφ' οὗ αὐταὶ κατεπάτουν τὸ κυτίον, ἐλάμβανον καὶ τῶν μικρῶν παιδίων των τὸν πόδα καὶ κατεβίβαζον ἐπὶ τοῦ κυτίου. Ἐὰν δέ τις ἤθελεν ἀρνηθῇ νὰ καταπατήσῃ, συνελαμβάνετο εὐθύς, κατηγορούμενος ἐπὶ Χριστιανισμῷ καὶ ἐρρίπτετο εἰς τὴν φυλακήν.

Ἠρώτησα τότε τὸν πάππον μου τί ἦτο ἐκεῖνο ἐντὸς τοῦ κυτίου, τὸ ὁποῖον κατεπάτουν οἱ ἄνθρωποι. «Ὦ!», εἶπεν, «εἶναι ἕνα ἀκάθαρτο σκουλῆκι, καὶ ἂν δὲν κλεισθῇ εἰς ἐκεῖνο τὸ κουτὶ καὶ καταπατηθῇ θὰ ἐξέλθῃ καὶ θὰ κάμῃ μέγα κακὸ εἰς τὴν χώραν μας».

Τοῦτο ἤκουσα κατὰ πρῶτον περὶ τοῦ σταυροῦ τοῦ Χριστοῦ, καὶ μετὰ πάροδον

δέκα περίπου ἐτῶν ἔγεινα καὶ ἐγὼ Χριστιανός. Οὐδόλως θαυμαστὸν ὅτι γονεῖς, καὶ οἰκεῖοι ἔτρεμον ἐπὶ τῇ ἰδέᾳ ὅτι τὰ τέκνα των θὰ ἐγίνοντο λάτρεις ἐκείνου τοῦ «ἀκαθάρτου σκώληκος». Εὐτυχῶς ἡ Κυβέρνησις ἐκείνη, ἡ τόσον καταδιώξασα τὸν Χριστιανισμόν, παρῆλθεν, ἀντικατασταθεῖσα ὑπὸ τῆς παρούσης αὐτοκρατορικῆς Κυβερνήσεως καὶ οὕτω πᾶς φόβος κυβερνητικοῦ διωγμοῦ παρῆλθεν ὁριστικῶς· ἀλλ' οἱ οἰκεῖοι προσεπάθουν παντὶ σθένει νὰ ἐκριζώσουν ἀπὸ τὸν νοῦν τῶν τέκνων των τὴν ἀνόητον ἰδέαν, ὡς ἔλεγον, τοῦ νὰ πιστεύωσιν εἰς θρησκείαν ἀκάθαρτον· ἀλλ' ἦτο πλέον ἀργά. Ὁ Χριστιανισμὸς εἶχεν ἤδη βάλει τόσον βαθείας ρίζας εἰς τὰς καρδίας μας, ὥστε ἦτο ἀδύνατος ἡ ἐκρίζωσις. Τὸ πῦρ, τὸ ὁποῖον ἀνῆψεν ἐντὸς ἡμῶν ὁ Οὐρανὸς ἦτο ἀδύνατον νὰ σβεσθῇ διὰ γηΐνων μέσων. Βεβαίως ὑπῆρξαν ὀλίγα τινὰ μεταξὺ τῶν πιστευσάντων μειρακίων, τὰ ὁποῖα ἐγκατέλιπον τὰς τάξεις τῶν πιστῶν ἕνεκα τοῦ τοιούτου διωγμοῦ, ἀλλ' ἔμειναν περὶ τὰ τεσσαράκοντα παιδία μὲ τὴν σταθερὰν ἀπόφασιν νὰ διακρατήσωσι τὴν πίστιν των καὶ μέχρι θανάτου.

Ἐνθυμοῦμαι πολὺ καλῶς ὅτι τὴν πρωΐαν τῆς Κυριακῆς, 30ης Ἰανουαρίου τοῦ 1876, ἓν ἔτος μετὰ τὴν ἐπιστροφήν μας εἰς τὸν Χριστόν, τὰ τεσσαράκοντα ταῦτα μειράκια ἀνήλθομεν εἴς τι βουνὸν ὀνομαζόμενον Χαναόκα, ὅπερ κατὰ λέξιν σημαίνει Βουνὸν ἀνθέων, ἔξωθι τῆς πόλεως Κουμαμότο, ἐν ᾗ ὁ λοχαγὸς Τζέϊνς εἶχε τὸ σχολεῖόν του. Ἐπὶ τῆς κορυφῆς τοῦ βουνοῦ ὑπῆρχε πελωρία πεύκη ἐξαπλώνουσα γύρω τοὺς μεγάλους της κλάδους. Ἡ πεύκη αὐτη ὑπάρχει ἐκεῖ ἀκόμη μετὰ πεντήκοντα ἐτῶν περιπετειώδη ζωὴν τῆς νέας Ἰαπωνίας. Ὑπὸ τὴν σκιὰν τοῦ μεγάλου τούτου δένδρου ἐπὶ τῇ κορυφῆς τοῦ βουνοῦ τὰ τεσσαράκοντα ταῦτα Χριστιανὰ παιδιὰ ἐτέλεσαν λατρείαν καθιερώσεως ἑαυτῶν εἰς τὸν Θεόν. Πρῶτον συνέταξαν ἔγγραφον καθιερώσεως, τοῦ ὁποίου τὸ περιεχόμενον, ὡς τὸ ἐνθυμοῦμαι τώρα, εἶχεν ὡς ἑξῆς: «Σήμερον καθιεροῦμεν ἑαυτοὺς εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τοῦ Χριστοῦ, καὶ ὑποσχόμεθα ὅτι θὰ κηρύξωμεν τὸ Εὐαγγέλιον αὐτοῦ καθ' ὅλην τὴν αὐτοκρατορίαν τῆς Ἰαπωνίας καὶ ἂν ἔτι γείνῃ ἀνάγκη νὰ ἀποθάνωμεν». Ἀφ' οὗ τὸ ἔγγραφον τοῦτο ἀνεγνώσθη, ἕκαστος ἡμῶν τὸ ὑπέγραψεν. Ἔπειτα ἐψάλησαν διάφοροι ὕμνοι.

Ὕμνους εἰς τὴν Ἰαπωνικὴν γλῶσσαν εἰσέτι δὲν εἴχομεν. Ἐγνωρίζομεν μόνον τοὺς Ἀγγλικοὺς ὕμνους, τοὺς ὁποίους ὁ λοχαγὸς Τζέϊνς μᾶς ἐδίδαξε. Μεταξὺ αὐτῶν ἦτο ὁ ἱεραποστολικὸς ἐκεῖνος ὕμνος:

Ἀπὸ τῆς Γροιλανδίας τὰ ὄρη τὰ ψυχρά,
Καὶ ἕως τῆς Ἰνδίας τὰ δάση τὰ θερμά,
Ἁπανταχοῦ στενάζει πλῆθος πολὺ λαῶν,
Νὰ λύσωμεν μᾶς κράζει τῆς πλάνης τὸν δεσμόν, κτλ.

Ἄλλος ὕμνος ἦτο ὁ ἑξῆς:

Πρέπει λοιπὸν ὁ Ἰησοῦς
Τὸν νόμον ἐκπληρῶν
Μόνος μὲ πόνους περισσοὺς
Νὰ φέρῃ τὸν σταυρόν; κτλ.

Ὁ δὲ ἀγαπητότερος εἰς ἡμᾶς ὕμνος ἦτο :

Ἰδού, φέρω τὸν σταυρόν μου
Μὲ χαράν, ὦ Ἰησοῦ,
Εὔθυνον Σὺ τὴν ὁδόν μου,
Κράτει με πλησίον Σου.
Χάριν Σοῦ τὰ πάντ' ἀφίνω
Γίνομαι πτωχός, γυμνός,
Χάριν Σοῦ ὅτ' εἶναι κρίνω
Πάντα τέφρα καὶ καπνός.

Ὁ ὕμνος οὗτος ἀκριβῶς περιέγραφε τὴν θέσιν ἡμῶν κατ'ἐκείνην τὴν ἐποχήν. Ἐκεῖ, ἐπὶ τῆς κορυφῆς τοῦ «Βουνοῦ τῶν ἀνθέων» ἀνελάβομεν τὸν σταυρόν μας ἀποφασισμένοι νὰ ἀκολουθήσωμεν τὸν Ἰησοῦν μέχρι καὶ τοῦ θανάτου. Ἐκεῖ ἀπηρνήθημεν ὅλην τὴν κοσμικήν μας φιλοδοξίαν. Πρότερον ὠνειρευόμεθα νὰ γείνωμεν μεγάλοι ἄνδρες ἐπὶ τῆς γῆς εἴτε πολιτικοί, εἴτε στρατιωτικοί, εἴτε ἔμποροι, καὶ ἴσως ἑκατομμυριοῦχοι. Ἡ ἀνθρωπίνη φύσις εἶναι πανταχοῦ ἡ αὐτή. Οἱ νέοι πάντοτε ὀνειροπολοῦσι μεγάλα πράγματα· ἀλλὰ τώρα ἀπεφασίσαμεν νὰ γείνωμεν «πτωχοὶ καὶ γυμνοὶ» χάριν τοῦ Χριστοῦ. Ἐκεῖ ἐλάβομεν τὴν ὁριστικήν μας στάσιν ἕτοιμοι νὰ ἀντιμετωπίσωμεν τὴν θύελλαν τοῦ διωγμοῦ, ἥτις παρεσκευάζετο καθ' ἡμῶν. Ἐκεῖ ὡς τελευταίαν πρᾶξιν τῆς λατρείας ἡμῶν ἐγὼ ἀνέπεμψα προσευχὴν καθιερώσεως ὅλων ἡμῶν. Οὕτως ὡπλισμένοι μὲ τὴν ἐξ ὕψους δύναμιν κατέβημεν τὸ βουνὸν χαίροντες καὶ ψάλλοντες. Ἦτο τοῦτο μία θαρραλέα πρόκλησις τῶν ἐχθρῶν τοῦ Χριστιανισμοῦ.

(ἀκολουθεῖ) *Ξ. Π. Μ.*

ΓΝΩΜΑΙ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΩΝ ΠΕΡΙ ΘΡΗΣΚΕΙΑΣ

Ἐν τῷ ἡμερησίῳ τύπῳ τῶν Παρισίων εἶχε δημοσιευθῆ πρό τινος ἐρωτηματολόγιον ἐπὶ τοῦ φλέγοντος ζητήματος, ἂν ἡ θρησκεία καὶ ἡ ἐπιστήμη ἦναι ἀσυμβίβαστοι πρὸς ἀλλήλας—ἄν, κατὰ τὸ λέγειν τινῶν, «ἡ ἐπιστήμη φονεύει τὴν θρησκείαν».

Πλεῖσται ἀπαντήσεις ἐδόθησαν τότε ὑπὸ ἐπιστημόνων, κληρικῶν καὶ διανοουμένων ἐν γένει, μεταξὺ δὲ ἄλλων καὶ αἱ ἑπόμεναι δύο, παρὰ ἀνδρῶν ὁμολογουμένης ἐπιστημονικῆς αὐθεντείας καὶ ἀμεροληψίας.

Ὁ καθηγητὴς τῆς Κλινικῆς Παθολογίας ἐν τῷ Πανεπιστημίῳ τοῦ Μομπελλιὲ κ. Γκρασσὲ (Grasset), ἔγραψεν :

«Ἡ θρησκευτικὴ ἰδέα καὶ τὸ θρησκευτικὸν αἴσθημα ἀποτελοῦν οὐσιαστικὸν μέρος τῆς ἀνθρωπίνης φύσεως. Δύνασθε νὰ τὸ στενοχωρήσητε, νὰ τὸ καταδιώξητε, ἀλλὰ δὲν θὰ δυνηθῆτε νὰ τὸ ἐκμηδενίσητε.

Ἡ θρησκευτικὴ ἰδέα δὲν εὑρίσκεται εἰς ἀντίφασιν πρὸς τὴν ἐπιστήμην, ἀλλὰ

μᾶλλον εἶναι συμπλήρωμα αὐτῆς, διότι ἡ ἐπιστήμη, ἐφ' ὅσον ἐπεκτείνει τὰς προόδους αὐτῆς καὶ εὐρύνει τὸν κύκλον τῶν γνώσεών της, φθάνει μοιραίως εἰς σημεῖον, πέραν τοῦ ὁποίου δὲν δύναται νὰ προχωρήσῃ, τὸ δὲ πέραν τούτου συμπληροῖ ἡ θρησκεία.

Ἡ ἐπιστήμη δὲν μᾶς πληροφορεῖ πόθεν ἤλθομεν καὶ ποῦ πηγαίνομεν· ἀγνοεῖ τὰ ***πρὸ*** καὶ ***μετὰ*** τὴν παροῦσαν ζωήν. Ἐπὶ τούτων ὅμως ἡ θρησκεία ἐπιρρίπτει φωτεινὰς ἀκτῖνας παρηγορίας. Ἄς προσέξωμεν λοιπὸν νὰ μὴ σβέσωμεν τὰς ἀκτῖνας ταύτας, τὰς ὁποίας ἡ ἐπιστήμη δὲν θὰ δυνηθῇ νὰ ἀντικαταστήσῃ.»

Ὁ δὲ καθηγητὴς τῆς Σχολῆς τῶν Ἐπιστημῶν τοῦ Πανεπιστημίου τῶν Παρισίων κ. Παῦλος Παινλεβὲ (Painlevé), εἷς ἐκ τῶν διασημοτέρων συγχρόνων μαθηματικῶν καὶ διακεκριμένος πολιτικός, ἐδημοσίευσεν ἐνδιαφέρουσαν πραγματείαν «Τὸ ἐπιστημονικὸν πνεῦμα καὶ τὸ θρησκευτικὸν πνεῦμα», ἐκ τῆς ὁποίας ἀρυόμεθα τὴν ἑξῆς περικοπήν :

«Ἐπιθυμῶ νὰ τονίσω ὅτι δὲν ὑπάρχει ἀντίφασις, ἀλλὰ βαθυτάτη συγγένεια, μεταξὺ τοῦ πραγματικοῦ ἐπιστημονικοῦ πνεύματος καὶ τοῦ πραγματικοῦ θρησκευτικοῦ πνεύματος. Τί ἐστι ἐπιστημονικὸν πνεῦμα; Εἶναι ἡ ἀνάγκη νὰ γνωρίσωμεν τὴν ἀλήθειαν περὶ τοῦ Σύμπαντος. Τί δὲ ἐστι θρησκευτικὸν πνεῦμα ; Εἶναι κατ' οὐσίαν ἡ ἀνάγκη, τὴν ὁποίαν αἰσθανόμεθα νὰ γνωρίσωμεν τὴν ἀλήθειαν περὶ τοῦ προορισμοῦ μας, περὶ τῆς ἀρχῆς μας καὶ τῆς θέσεώς μας εἰς τὴν Φύσιν.

Αἱ δύο αὗται ἀνάγκαι δὲν εἶναι ἀντίθετοι· πηγάζουσιν ἐκ τῆς αὐτῆς ἀρχῆς—τοῦ ῥίγους τρόμου καὶ μυστηρίου, τὸ ὁποῖον καταλαμβάνει τὸν ἄνθρωπον, ὅταν ἀντικρύζῃ τὸ διπλοῦν ***ἄπειρον*** τοῦ χρόνου καὶ τοῦ χώρου ἀφ' ἑνὸς καὶ τοῦ ἀΰλου κόσμου, ἐν τῷ ὁποίῳ αἰσθάνεται ἑαυτὸν καταποντιζόμενον, ἀφ' ἑτέρου. Τὸ ἐπιστημονικὸν πνεῦμα καὶ τὸ θρησκευτικὸν πνεῦμα εἶναι αἱ δύο ὄψεις μιᾶς καὶ τῆς αὐτῆς ἀνησύχου ἀνθρωπίνης ἀνάγκης γνώσεως».

ΚΥΡΙΑΚΑ ΣΧΟΛΕΙΑ ΔΙΔΑΣΚΟΜΕΝΑ ΤΑΧΥΔΡΟΜΙΚΩΣ

Ἡ Αὐστραλία ἔχει ἔκτασιν ὀλίγον τι μικροτέραν τῆς τῶν Ἡνωμένων Πολιτειῶν τῆς Ἀμερικῆς, ἀλλὰ πληθυσμὸν μόνον 6 ἑκατομμυρίων, ἀπέναντι τῶν ὑπερεκατὸν ἑκατομμυρίων κατοίκων τῶν Ἡν. Πολιτειῶν. Τὸ Καναδᾶ εἶναι περίπου 1 1)4 φορὰς μεγαλείτερον τῶν Ἡν. Πολιτειῶν, δὲν ἔχει ὅμως εἰμὴ 12 ἑκατομμύρια κατοίκων. Ὡς ἐκ τούτου, ὁ πληθυσμὸς τῶν ἀποικιῶν τούτων τῆς Μ. Βρεττανίας εἶναι ἀραιὰ διεσπαρμένος εἰς τὰς ἀπεράντους ἐκείνας χώρας καὶ ἑπομένως αἱ οἰκογένειαί των εἰς πολλὰς περιφερείας στεροῦνται σχολείων, ἀκόμη δε καὶ ναῶν.

Τοῦτο συμβαίνει μεταξὺ ἄλλων καὶ εἰς τὴν νοτιοδυτικὴν περιφέρειαν τοῦ Καναδᾶ, τῆς ὁποίας τὰ πλούσια δάση, αἱ ἀπέραντοι πεδιάδες καὶ το παρθένον ἔδαφος προσείλκυσαν κατὰ τὰ τελευταῖα αὐτὰ ἔτη μέγα ρεῦμα μεταναστεύσεως ἐκ τῆς Ἀγγλίας καὶ Σκωτίας, πρὸς ἐκμετάλλευσιν τοῦ φυσικοῦ τούτου πλούτου. Ἑκατοντάδες οἰκογένειαι καλλιεργητῶν καὶ ἄλλων, μὴ δυναμένων νὰ ἐπαρκέσωσιν

εἰς τὰς ἀνάγκας τῆς ζωῆς εἰς τὴν γενέτειραν χώραν, ἔγειναν γαιοκτήμονες ἐκεῖ εἰς μεγάλην κλίμακα, ἡ δὲ τρίτη γενεὰ τῶν ἀπογόνων των ἀσφαλῶς θὰ ἦναι ἐκ τῶν πλουσιωτέρων, καθότι αἱ γαῖαι τὰς ὁποίας καλλιεργοῦν σήμερον ἀποδίδουν 100 τοῖς 100, τὸ δὲ τμῆμα ἐκεῖνο τῆς χώρας ἔγειναν ὁ σιτοβολὼν τοῦ κόσμου.

Ἡ ἔλλειψις σχολείων καὶ ναῶν ἀπησχόλησε σοβαρῶς τὴν Ἀγγλικανικὴν Ἐκκλησίαν τοῦ Καναδᾶ, ἥτις κατέβαλε πᾶσαν δυνατὴν προσπάθειαν, ὅπως ἀναπληρώσῃ τὴν ἔλλειψιν τακτικῶν κέντρων λατρείας, ἀποστέλλουσα μεταβατικοὺς κληρικοὺς καὶ ἱεροκήρυκας, οἵτινες διατρέχουν τὴν χώραν ἐπισκεπτόμενοι τὰς διαφόρους ἐγκαταστάσεις ἀποίκων, καὶ τελοῦντες βαπτίσεις καὶ γάμους. Ἀλλὰ συστηματικὴ θρησκευτικὴ διδασκαλία δὲν ἦτο δυνατὸν νὰ ἐπιτευχθῇ.

Κατὰ σύμπτωσιν ἐλήφθη ἐπιστολὴ τοῦ ἐπισκόπου ἄλλης μεγάλης Ἀγγλικῆς ἀποικίας, τῆς Τασμανίας, ὅστις ἀνέφερεν ὅτι κατὰ τοὺς μῆνας τῶν βροχῶν, αἱ ὁποῖαι ὡς γνωστὸν εἰς τὰ μέρη ἐκεῖνα προξενοῦν πλημμύρας καὶ διακόπτουν τὰς συνήθεις συγκοινωνίας, κατώρθωνε νὰ διατηρῇ τὴν θρησκευτικὴν διδασκαλίαν τῶν διεσπαρμένων Κυριακῶν σχολείων ***ταχυδρομικῶς.***

Τὴν πρωτοβουλίαν τοῦ ἐπισκόπου τούτου μιμηθέντες οἱ περὶ τὸν ἐπίσκοπον Λόϋδ, ἤρχισαν νὰ ἐφαρμόζουν τὸ σύστημα τοῦτο καὶ εἰς τὸ νοτιοδυτικὸν τμῆμα τοῦ Καναδᾶ. Διὰ τοῦ ταχυδρομείου ἀπεστέλλετο εἰς τὰ κέντρα, μὲ τὰ ὁποῖα εἶχον τακτικὴν συγκοινωνίαν αἱ διάφοροι ὁμάδες τῶν ἀποίκων, πρόγραμμα μελέτης τῶν Ἁγίων Γραφῶν, μὲ βοηθητικὰς σημειώσεις, κατὰ φυλλάδια ἐκδιδομένας. Ὅπου δὲ ὑπῆρχεν ἔλλειψις τῆς Ἁγίας Γραφῆς, τὴν ἀνεπλήρωσαν, καὶ ἐκτὸς τῶν καθαρῶς θρησκευτικῶν τούτων βιβλίων ἀπέστειλαν ἄλλα διδακτικὰ βιβλία καὶ περιοδικά, πρὸς στενωτέραν σύνδεσιν τῶν ἀναγνωστῶν ἀποίκων πρὸς τὴν ἔξω Χριστιανικὴν δρᾶσιν. Τὸ καλὸν τοῦτο ἔργον ἐνισχύθη καὶ ὑπὸ τοῦ ἐνδιαφέροντος τοῦ κοινοῦ· ὁ ἡμερήσιος τύπος τὸ ἔκαμε γνωστὸν εἰς μέγαν κύκλον ἀναγνωστῶν καὶ πολλοὶ ἐθελονταὶ ἀμφοτέρων τῶν φύλων προσέφεραν τὰς ὑπηρεσίας των εἰς τὸ ὡραῖον τοῦτο εὐαγγελιστικὸν ἔργον, προσενεχθέντες νὰ ἐργασθῶσιν ὡς ἐπισκέπται τῶν διαφόρων ἐκείνων κέντρων καὶ ἐπόπται τοῦ ἔργου τῆς θρησκευτικῆς διδασκαλίας, ἥτις ἐξακολουθεῖ νὰ διεξάγεται διὰ τοῦ ταχυδρομείου.

Σήμερον ὑπὲρ τὰς 6,000 μελῶν εἶναι ἐγγεγραμμένα εἰς τὰ Κυριακὰ Σχολεῖα. Δὲν εἶναι μόνον παιδιά, ἀλλὰ περιλαμβάνουν ὅλας τὰς ἡλικίας, διότι καὶ οἱ γονεῖς ἔχουν ἀνάγκην θρησκευτικῆς διδασκαλίας. Ἀποτελοῦν τάξεις κατὰ ἡλικίας, ἀπὸ τὰ μικρὰ τοῦ νηπιαγωγείου μέχρι τῶν ἐνηλίκων, ὧν ὁ ἀριθμὸς ἀνέρχεται εἰς 700. Διεξάγεται δὲ ταχυδρομικῶς καὶ ἀλληλογραφία ἐπὶ τῶν θεμάτων, διὰ τῆς ὁποίας λύονται ἀπορίαι καὶ δίδονται πληροφορίαι διαφωτίζουσαι τὰ θέματα τοῦ προγράμματος. Ἐκτὸς τούτου ἀποστέλλονται καὶ ἄλλα βιβλία καὶ περιοδικὰ εἰς κάθε κέντρον· διὰ τοῦ τρόπου τούτου δὲν ἀπομονοῦνται τοῦ ἔξω κόσμου οἱ ἄνθρωποι οὗτοι.

Παραλλήλως πρὸς τὴν ταχυδρομικὴν διδασκαλίαν, ὡς εἴπομεν, γίνεται καὶ ἔργον προσωπικόν. Οἱ μεταβατικοὶ εὐαγγελισταὶ μεταβαίνουν ἀπὸ συνοικισμοῦ εἰς συνοικισμόν, πολλάκις εἰς τὸ πεῖσμα μεγίστων ἐμποδίων, εἰς κλῖμα ὅπου τὸ ψῦχος εἶναι πολλάκις 20 καὶ 30 βαθμοὺς ὑπὸ τὸ μηδέν. Ἀποτέλεσμα ὅλων

τούτων τῶν ἐνεργειῶν εἶναι σήμερον ἡ ἐγκατάστασις Κέντρου τῶν Κυριακῶν Σχολείων εἰς Σακατοῦν, ὅπου ἐκτίσθη καὶ οἰκοτροφεῖον τῶν διδασκαλισσῶν, εἰς διάφορα δὲ ἄλλα σημεῖα ἐκτίσθησαν σχολεῖα, εἰς τὰ ὁποῖα ἐκτὸς τῶν μαθημάτων τοῦ Κυριακοῦ Σχολείου, γίνεται θεία λατρεία μετὰ κηρύγματος, ὁσάκις διέλθῃ ἐκεῖθεν τακτικὸς λειτουργὸς τῆς Ἀγγλικανικῆς Ἐκκλησίας. Φορτηγὸν αὐτοκίνητον μεταφέρει τὸ ταχυδρομεῖον εἰς τὰ κέντρα ταῦτα, ἐκεῖθεν δὲ οἱ ἄποικοι τὸ παραλαμβάνουν καὶ τὸ μεταφέρουν εἰς τὰ κτήματά των.

Ο ΥΙΟΣ ΤΟΥ ΟΠΛΟΠΟΙΟΥ

Ὑπὸ WILLIAM O. STODDARD

Διήγημα τοῦ ἔτους 30 μ. Χρ.

(Ἐκ τοῦ Ἀγγλικοῦ)

(συνέχεια)

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ 31ον.

Ὁ σταυρὸς καὶ ὁ στέφανος

Ἐπιβλητικὸν τῷ ὄντι τὸ θέαμα τῆς αὐλῆς τοῦ Πιλάτου, ἔμπροσθεν τοῦ μεγαλοπρεποῦς ἀνακτόρου τοῦ Ρωμαίου διοικητοῦ τῆς Ἰουδαίας. Ἀλλ' ἡ δίκη αὐτὴ ἦτο μία φενάκη, καθότι ὁ Πιλάτος ἐγνώριζε κάλλιστα τὴν ἐνώπιόν του ὑπόθεσιν, ἀλλ' ἀφ' ἑνὸς μὲν ἦτο περίεργος νὰ ἴδῃ καὶ νὰ ἀκούσῃ καὶ αὐτὸς τὸν πεφημισμένον προφήτην τῆς Ἰουδαίας, καὶ ἀφ' ἑτέρου διὰ λόγους πολιτικοὺς ἐπεθύμει νὰ κολακεύσῃ τοὺς ἀρχιερεῖς καὶ τὸν Ἰουδαϊκὸν λαόν. Ἤρχισαν λοιπὸν οὗτοι νὰ λέγουν δεικνύοντες τὸν Ἰησοῦν:

—«Ὁ ἄνθρωπος οὗτος διαστρέφει τὸ ἔθνος ἡμῶν καὶ ἐμποδίζει νὰ πληρώνουν φόρους οἱ ἄνθρωποι εἰς τὸν Καίσαρα, λέγων ὅτι αὐτὸς εἶναι ὁ κεχρισμένος βασιλεὺς τοῦ λαοῦ ἡμῶν».

—«Εἶσαι Βασιλεὺς τῶν Ἰουδαίων;» ἐρωτᾷ ὁ Πιλᾶτος. Καὶ ὁ Κύριος ἁπλῶς καὶ ἀτάραχος ἀπαντᾷ:

– «Σὺ λέγεις,»—ὡς νὰ ἔλεγεν «Εἶμαι».

Εὐθὺς τότε ὁ Πιλάτος ἀποσύρεται μετὰ τοῦ Ἰησοῦ ἐντὸς τοῦ ἀνακτόρου, ὅπου δὲν ἠδύναντο νὰ τοὺς ἀκούωσιν οἱ περικυκλοῦντες τὴν ἕδραν. Μετὰ παρέλευσιν δὲ ὀλίγων λεπτῶν ἐξῆλθον πάλιν καὶ ὁ Πιλᾶτος ἀπεφάνθη:—«Οὐδεμίαν αἰτίαν εὑρίσκω εἰς τὸν ἄνθρωπον τοῦτον».

Ἡ καρδία τοῦ Κυρίλλου ἐσκίρτησεν ἐκ χαρᾶς καὶ ὁ Ἀπολλὼς ἐψιθύρισεν: «Ἔχει λοιπὸν ἴχνος δικαιοσύνης τὸ Ρωμαϊκὸν δίκαιον!»

Ἀλλ' ὁ ἐπὶ κεφαλῆς τοῦ ὄχλου λευκοπώγων ραββῖνος ἀπήντησεν ἀγρίως: «Ἀναστατώνει τὸν λαόν, διδάσκων εἰς ὅλην τὴν Ἰουδαίαν, ἀπὸ τῆς Γαλιλαίας ἕως ἐδῶ.»

Ἀκούσας Γαλιλαίαν, ὁ Πιλᾶτος εὐθὺς ἀπήντησε:

«Τότε εἶναι τῆς δικαιοδοσίας τοῦ Ἡρώδου αὕτη ἡ ὑπόθεσις», καὶ ἔστειλε τὸν Ἰησοῦν πρὸς τὸν Ἡρώδην, ὅστις ἔτυχε νὰ ἦναι εἰς τὰ Ἱεροσόλυμα κατὰ τὰς ἡμέρας ἐκείνας.

Πάλιν προτρέχοντες τῆς συνοδείας τοῦ Ἰησοῦ καὶ τοῦ ὄχλου, ὁ Κύριλλος καὶ ὁ Ἀπολλώς, εὐκόλως κατέφθασαν πρῶτοι εἰς τὸν παλάτιον, ὅπου ὁ Τετράρχης τῆς Γαλιλαίας Ἡρώδης διέμενε διαρκούσης τῆς ἑορτῆς. Οὗτος εἰδοποιηθείς, ἀνέμενεν ἤδη τὸν Ἰησοῦν εἰς τὴν αἴθουσαν τῶν ἀκροάσεων, ἐν μέσῳ περιβάλλοντος μεγαλοπρεπείας καὶ χλιδῆς ὄντως Ἀνατολικῆς, ἥτις ὅμως κατ' ἀντίθεσιν, ἀνύψονε τὸ μεγαλεῖον τῆς ὄψεως τοῦ Ἰησοῦ. Ὁ Ἡρώδης ἐχάρη λίαν, ἰδὼν τὸν Ἰησοῦν, διότι ἀπὸ πολλοῦ ἤθελε νὰ ἴδῃ αὐτόν, ἐλπίζων νὰ ἀκούσῃ πολλὰ παρ' αὐτοῦ, ἴσως δὲ καὶ ἴδῃ κανὲν θαῦμα. Ἀλλ' εἰς τὰς ἐρωτήσεις αὐτοῦ, ὁ Ἰησοῦς οὐδεμίαν ἀπάντησιν ἔδιδεν, οὔτε ἀπεκρίθη εἰς τὰς κατηγορίας, τὰς ὁποίας οἱ ἀρχιερεῖς καὶ οἱ γραμματεῖς ἐξετόξευον κατ' αὐτοῦ. Ὁ Ἡρώδης λοιπὸν ἀφοῦ διέταξε νὰ μαστιγωθῇ καὶ περιβληθῇ βασιλικὴν ἐσθῆτα ὁ Ἰησοῦς, τὸν ἔπεμψεν πάλιν πρὸς τὸν Πιλάτον. Καὶ ἐξ ἀφορμῆς τούτου ἔγειναν πάλιν φίλοι ὁ Ἡρώδης καὶ ὁ Πιλάτος, ἐνῷ προηγουμένως ὑπῆρχεν ἔχθρα ἀναμεταξύ των.

Ἰδὼν τότε ὁ Πιλάτος ὅτι ἀπέτυχεν ἡ προσπάθειά του, ὅπως φορτώσῃ τὴν εὐθύνην τῆς ἐνοχλητικῆς ταύτης ὑποθέσεως εἰς τὸν Ἡρώδην, ἐκάθησε πάλιν εἰς τὸ πραιτώριον, ἔχων ἐνώπιόν του τὸν Ἰησοῦν φέροντα τὴν βασιλικὴν πορφύραν καὶ τὸν μαινόμενον ὄχλον τῶν κατηγόρων του.

Εἰς τούτους ἀνέπτυξεν ὅτι ἐπειδὴ οὔτε αὐτὸς ὁ ἴδιος, οὔτε ὁ Ἡρώδης εὕρισκε βάσιμον κανὲν ἐξ ὅσων ἐκατηγόρησαν, θὰ ἀπέλυε τὸν Ἰησοῦν συμφώνως πρὸς τὸ ἔθιμον τοῦ νὰ ἀπολύεται κατὰ τὴν ἑορτὴν εἷς κατάδικος. Ἀλλ' ἐκεῖνοι ἔξαλλοι ἔκραζον «Οὐχὶ τοῦτον, ἀλλὰ τὸν Βαραββᾶν ἀπόλυσον!».

—«Καὶ τοῦτον τί θέλετε νὰ κάμω;»

—«Σταύρωσον, σταύρωσον αὐτόν!»

Ἀφοῦ δὲ διὰ τρίτην φορὰν ὁ Πιλᾶτος ἐδήλωσεν ὅτι οὐδὲν κακὸν εὕρισκεν ἐν τῷ Ἰησοῦ, πτοηθεὶς ὑπὸ τῶν ἀγρίων φωνῶν τοῦ ὄχλου καὶ τῶν ἀπειλῶν τῶν ἀρχιερέων, παρέδωκε τὸν Ἰησοῦν εἰς αὐτοὺς ἵνα πράξωσιν ἐπ' αὐτοῦ ὅ,τι ἂν ἤθελον.

Τότε ἐπηκολούθησεν ὁ ἐμπαιγμὸς καὶ ἡ μαστίγωσις ὑπὸ τῶν Ρωμαίων στρατιωτῶν, καὶ ἡ τελευταία ἐκείνη ἀπαγωγὴ τοῦ Ἰησοῦ ὑπὸ τοῦ πλήθους, πρὸς τὸν τόπον τοῦ Κρανίου. Ἀλλ' ἐν πᾶσι τούτοις ὁ Ἰησοῦς ἔμενε σιωπηλὸς καὶ ἄφωνος καὶ ἐν ὑπομονῇ ἐδέχετο καὶ αὐτὸν τὸν ὕστατον ἐξαναγκασμόν, ὅπως φέρῃ τὸν σταυρὸν αὐτοῦ πρὸς τὸν Γολγοθᾶ, ἕως οὗ μὴ δυνάμενος πλέον νὰ βαδίσῃ ὑπὸ τὸ βάρος αὐτοῦ, ἔπεσε καθ' ὁδόν.

Ὁ Κύριλλος μετὰ τοῦ Ἔσδρα, τοῦ Ἀπελλοῦ, τῆς Παρθένου, τοῦ Ἰωάννου καὶ πολλῶν γυναικῶν, ἠκολούθουν ἐκ τοῦ πλησίον, ὅτε εἶδον τοὺς στρατιώτας ἀγγαρεύοντας ἕνα ρωμαλέον ἄνδρα, ἐπὶ τῶν στιβαρῶν ὤμων τοῦ ὁποίου ἐφόρτωσαν τὸν σταυρόν.

—«Σίμων ὁ Κυρηναῖος! Αὐτὸς εἶναι ποῦ μὲ ἔσωσεν ἀπὸ τὸ ναυάγιον», εἶπεν ὁ Κύριλλος, καὶ ᾐσθάνθη μεγάλην εὐγνωμοσύνην διὰ τὴν ἀνακούφισιν ταύτην τοῦ Ἰησοῦ ὑπὸ τοῦ παλαιοῦ γνωρίμου του.

Ἐπὶ τοῦ τόπου τῆς σταυρώσεως ἐστήθη ὁ Σταυρὸς καὶ ἑκατέρωθεν τούτου ἄλλοι. Πῶς ὁ Κύριλλος καὶ ὁ Ἀπολλὼς ἠδυνήθησαν νὰ παραμείνουν δι᾽ ὅλης τῆς φρικτῆς ἀγωνίας τοῦ σταυρικοῦ μαρτυρίου οὔτε αὐτοὶ ἠννόησαν. Ἔμειναν ὡσεὶ καθηλωμένοι ἐκεῖ ἐπὶ τόπου καὶ ἤκουσαν τὰς ὀλίγας τελευταίας λέξεις τοῦ Θείου Διδασκάλου, τὴν δέησίν του ὑπὲρ τῶν ἐχθρῶν του, καὶ τὸ «Πάτερ, εἰς χεῖράς σου παραδίδω τὸ πνεῦμά μου!» Ὅτε δὲ μὲ τὴν τελευταίαν πνοὴν τοῦ Ἰησοῦ ἐξεχύθη σκότος καὶ ἐσείσθη ἡ γῆ ὑπὸ σεισμοῦ, ᾐσθάνθησαν καὶ ὡμολόγησαν καὶ αὐτοί, ὡς ὁ Ρωμαῖος ἑκατόνταρχος, ὅτι οὗτος ἀληθῶς Θεοῦ Υἱὸς ἦτο.

Οἱ δὲ λοιποὶ παρεστῶτες ἔτυπτον τὰ στήθη αὐτῶν, ἐπιστρέφοντες εἰς τὴν πόλιν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ 32ον

Μετὰ τὴν Ἀνάστασιν.

Ἡ ἑπομένη ἦτο τὸ Σάββατον. Σιωπὴ βαθεῖα, ὡς ἔκ τινος ἀορίστου ἐπικειμένου φόβου ἐπεκάθητο ἐπὶ τὴν πόλιν. Ἡ στυγερὰ πρᾶξις, ἥτις εἶχε συντελεσθῆ καὶ τὰ ἐπακόλουθα αὐτῆς σημεῖα, ὁ σεισμός, ἡ συσκότισις τοῦ ἡλίου, ἡ διάσχισις τοῦ καταπετάσματος τοῦ Ναοῦ, ἐσχολιάζοντο εἰς ὅλας τὰς ὁδοὺς καὶ τὰς οἰκίας, καὶ πολλοὶ ἀνεκάλουν τὰς ἀορίστους προρρήσεις τοῦ Γαλιλαίου Προφήτου περὶ μελλούσης καταστροφῆς τοῦ Ναοῦ καὶ συμφορῶν ἐπὶ θύραις.

Αἱ γυναῖκες τοῦ οἴκου τοῦ Ἔσδρα ἀνέμενον τὴν ἐπαύριον ὅπως ἐπιστρέψουν εἰς Ἰόππην. Ἀλλ᾽ ὁ Κύριλλος θὰ παρέμενεν εἰς τὰ Ἱεροσόλυμα ἐπί τινα καιρὸν μὲ τὸν πατέρα του. «Δὲν πρέπει νὰ ἀπομακρυνθῶμεν ἀκόμη· θὰ κάμωμεν ὑπομονὴν καὶ πιστεύω νὰ ἴδωμεν τὴν βασιλείαν του ἐρχομένην», εἶπεν ὁ Ἔσδρας. «Ἀφοῦ Αὐτὸς εἶπε ρητῶς ὅτι θὰ ἔλθῃ, πρέπει νὰ τὸ πιστεύσωμεν».

Καὶ τί ἄλλο ἦτο δυνατὸν νὰ κάμουν παρὰ νὰ ἀναμένουν μὲ ὑπομονὴν καὶ πίστιν ὅτι ὁ λόγος ἐκεῖνος ἤθελεν ἐπαληθεύσει;

Ἐγνώριζον ὅτι τὸ σῶμα τοῦ Ἰησοῦ εἶχεν ἐναποτεθῆ ὑπὸ τοῦ Ἰωσὴφ τοῦ ἐξ Ἀριμαθαίας ἐντὸς τάφου λαξευτοῦ, εἰς τὸν κῆπόν του ὀλίγον ἔξω τῆς πόλεως. Ἤξευρον ἐπίσης ὅτι τὸν τάφον ἐφρούρουν Ρωμαῖοι στρατιῶται, μήπως ἐρχόμενοι οἱ μαθηταὶ κλέψουν τὸ σῶμα, κατὰ τὸ λέγειν τῶν ἀρχιερέων.

Ἀνέτειλε καὶ ἡ πρώτη ἡμέρα τῆς ἑβδομάδος. Ὁ Ἔσδρας μὲ τὰ τέκνα του ἐκάθητο κατηφὴς εἰς τὴν οἰκίαν, ὅταν περὶ τὴν μεσημβρίαν ἐφάνη ὁ Ἀπολλὼς εἰς τὴν θύραν, μὲ τὸ πρόσωπόν του ἀπαστράπτον ἐκ τῆς χαρᾶς.

—«Φίλοι μου», εἶπε, «χαρῆτε, διότι ὁ Βασιλεύς σας ἀνέστη ἐκ τοῦ θανάτου. Πολὺ πρωῒ σήμερον ἐπῆγαν γυναῖκες μὲ μῦρα διὰ νὰ ἀλείψουν τὸ σῶμα αὐτοῦ καὶ εὗρον τὸν λίθον ἀποκυλισμένον ἀπὸ τὴν θύραν τοῦ μνημείου. Εἶδον καὶ ἄγγελον, ὅστις ἀνήγγειλεν εἰς αὐτοὺς τὴν ἀνάστασιν τοῦ Ἰησοῦ. Ἀλλ᾽ ἀκόμη περισσότερον, αἱ γυναῖκες πρῶτον καὶ οἱ μαθηταὶ κατόπιν, εἶδον Αὐτὸν καὶ ὡμίλησαν μαζύ Του!»

—«Ὢ! ποῦ νὰ ὑπάγωμεν νὰ Τὸν εὕρωμεν;»

—«Δὲν ἠξεύρω, ἀλλ᾽ οὔτε ἠμπορῶ ἐγὼ νὰ ὑπάγω νὰ ἀναζητήσω τοὺς μαθητάς του, διότι καθὼς ἠξεύρετε, εἶμαι ἐδῶ εἰς τὴν συνοδείαν τοῦ Οὐαλερίου. Ἀλλ᾽ οὔτε καὶ σὺ δὲν πρέπει νὰ φανῇς, Κύριλλε, διότι ὁ Οὐαλέριος δὲν ἐλησμόνησε, ὅτι ἐξ αἰτίας σου ἔχασε τὸ στοίχημά του. Εἶναι ἄνθρωπος ποῦ δὲν λησμονεῖ οὔτε συγχωρεῖ ποτέ.»

Ὁ Ἔσδρας τότε εὐθὺς ἡτοιμάσθη νὰ ἐπιστρέψῃ εἰς τὸ σπήλαιον Ὀδολλάμ, διὰ νὰ κάμῃ γνωστὴν τὴν χαροποιὰν εἴδησιν εἰς τοὺς ἐκεῖ φίλους του.

—«Θὰ ἐπιστρέψω ἐδῶ πάλιν ἕως τὸ Σάββατον, ἀλλὰ σύ, Κύριλλε, δὲν πρέπει νὰ μείνῃς ἐδῶ. Θὰ ἦσαι πλέον ἀσφαλὴς εἰς κανένα χωριό. Πήγαινε λοιπὸν ἔξω εἰς Ἐμμαοὺς εἰς τὸν παλαιόν μου φίλον Κλεόπαν.»

῾Ο Κύριλλος, ἂν καὶ θὰ ἐπροτίμα νὰ παραμείνῃ ἐντὸς τῆς πόλεως, ἐλπίζων νὰ τύχῃ νὰ ἴδῃ τὸν ἀγαπητὸν Διδάσκαλον, συνεμορφώθη πρὸς τὴν θέλησιν τοῦ πατρός του, τὴν ἰδίαν δὲ ἡμέραν περὶ τὸ δειλινὸν ἐβάδιζε πρὸς Ἐμμαούς, μαζὺ μὲ τὸν Κλεόπαν.

῾Ο φίλος τοῦ πατρός του Κλεόπας ἦτο γέρων, μαθητὴς τοῦ Ἰωάννου τοῦ Βαπτιστοῦ, ἐξ ἐκείνων, οἵτινες ἀνέμενον τὸν Μεσσίαν ὡς βασιλέα ἐπίγειον. Ἐνῷ λοιπὸν ἐβάδιζον, ὁ γέρων ἐθρήνει τὴν διάψευσιν τῶν ἐλπίδων του, ἀλλ᾽ ὁ Κύριλλος δὲν ἠδύνατο νὰ ἀπελπισθῇ, ἐνθυμούμενος ὅσα εἶχεν ἀναγγείλει ὁ Ἀπολλῶς περὶ τῆς ἐκ νεκρῶν ἀναστάσεως τοῦ Ἰησοῦ.

Ἐνῷ ὡδοιπόρουν μὲ βῆμα βραδύ, ἀπερροφημένοι ἀπὸ τὴν συνομιλίαν των, τοὺς κατέφθασεν ἄλλος ὁδοιπόρος, ὅστις ἀφοῦ τοὺς ἠρώτησε διατί εἶναι τόσον σκυθρωπὰ τὰ πρόσωπά των καὶ περὶ τίνος συζητοῦν, ἤρχισε νὰ ἐξηγῇ εἰς αὐτοὺς ὅλην τὴν σειρὰν τῶν γεγονότων ἀλλὰ καὶ τῶν προφητειῶν, αἱ ὁποῖαι ἀνεφέροντο πρὸς τὸν Ἰησοῦν.

—«Ἀλλ᾽ ἡμεῖς ἠλπίζαμεν», εἶπεν ὁ Κύριλλος, «ὅτι αὐτὸς θὰ ἐλύτρωνε τὸν Ἰσραήλ.»

—«Ναί», ὑπέβαλεν ὁ Κλεόπας, «καὶ ἐκτὸς αὐτοῦ εἶναι σήμερον τρίτη ἡμέρα ἀφ᾽ ὅτου ἔγειναν ὅλα αὐτά. Ἀλλὰ καὶ μερικαὶ γυναῖκες τῆς συνοδείας μας ἐπεσκέφθησαν σήμερον πολὺ πρωῒ τὸν τάφον καὶ δὲν εὑρῆκαν τὸ σῶμα τοῦ Διδασκάλου ἐντὸς τοῦ μνημείου, εἶδον δὲ καὶ ὀπτασίαν ἀγγέλων, ἀλλ᾽ ἐκεῖνον δὲν εἶδον.»

Τότε καὶ ὁ ξένος ἤρχισε νὰ ἐξηγῇ εἰς αὐτοὺς πῶς ἔπρεπεν ὁ Χριστὸς νὰ πάθῃ ὅλα αὐτά, διὰ νὰ εἰσέλθῃ εἰς τὴν δόξαν του· καὶ ἀρχίσας ἀπὸ τοῦ Μωϋσέως καὶ πάντων τῶν προφητῶν, διηρμήνευεν εἰς αὐτοὺς τὰ περὶ αὐτοῦ ἐν πάσαις ταῖς Γραφαῖς. Οὕτω λοιπὸν συνομιλοῦντες ἔφθασαν εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ Κλεόπα, ὅστις παρεκάλεσε τὸν ξένον, λέγων: «Μεῖνον μαζύ μας ἀπόψε, διότι εἶναι ἑσπέρα καὶ τὸ φῶς τῆς ἡμέρας παρῆλθε». Καὶ ἐκεῖνος εἰσῆλθε διὰ νὰ μείνῃ μαζύ των. Ἐκάθησαν μετ᾽ ὀλίγον διὰ νὰ δειπνήσουν. Ἐδόθη εἰς αὐτὸν ἡ τιμητικὴ θέσεις εἰς τὴν τράπεζαν, εὐθὺς δὲ ἔλαβεν ἀνὰ χεῖράς του τὸν ἄρτον καὶ ἀφοῦ τὸν ηὐλόγησεν, ἔγεινεν ἄφαντος ἀπ᾽ ἔμπροσθέν των. Τότε αὐτοὶ ἠννόησαν ὅτι εἶχον φιλοξενήσει αὐτὸν τὸν Κύριον αὐτοπροσώπως.

Καὶ εἶπον: «Δὲν ἐκαίετο ἡ καρδία μας, ἐνῷ μᾶς ὡμίλει εἰς τὸν δρόμον καὶ μᾶς ἐξήγει τὰς Γραφάς;»

Καὶ χωρὶς νὰ χάσουν καιρόν, εὐθὺς ἠγέρθησαν καὶ ἐπέστρεψαν εἰς τὰ Ἱεροσόλυμα, καὶ εὗρον τοὺς μαθητάς, πρὸς τοὺς ὁποίους ἀνήγγειλαν τὰ ἐν τῇ ὁδῷ συμβάντα.

ΤΕΛΟΣ

ΕΙΔΟΠΟΙΗΣΙΣ

Ἐφιστῶμεν τὴν προσοχὴν τῶν ἀναγνωστῶν μας ἐπὶ τοῦ ὅτι ἡ συνδρομὴ τοῦ «Ἀστέρος τῆς Ἀνατολῆς» διὰ τὸ 1927 ηὐξήθη εἰς δραχ. 25.

Εἰς οὐδένα ἀπολύτως θὰ σταλῇ τὸ φύλλον τοῦ Φεβρουαρίου, ὅστις δὲν κατέβαλεν ἤδη τὴν συνδρομήν του διὰ τὸ τρέχον ἔτος.